БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ! 46-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 214 (11812) | 1968 оной сентябриин 11, среда | Сэн 2 мүнгэн

...ВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ...ТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

...НСКЭ КОМСОМОЛОЙ 50 ЖЭЛЭЙ ОЙДО ЗОРЮУЛЖА, СОВЕТ ...АЙ РЕВОЛЮЦИОННО, ДАЙШАЛХЫ БА АЖАЛАЙ АЛДАР ...Н ТУЙЛАГДАҺАН ГАЗАРНУУДААР КОМСОМОЛШУУД БОЛОН ЗАЛУУШУУЛАЙ ХЭҺЭН БҮХЭСОЮЗНА ДАБШАЛГАДА ХАБААДАГШАДҺАА

...совет арадай революционно, дай- ...ажалай алдар солын туйлагдаһан ...ар комсомолшууд болон залуушуу- ...бүхэсоюзна дабшалгада хабаадаг- ...нскэ комсомолой 50 жэлэй ойн урда ...атар хото Киевтэ өөһэдынгөө IV ...суглараад, Совет ороной олон мил- ...д. басагадай үмэнэһөө түрэл Ком- ...идаа, тэрэнэй Ленинскэ Централь- ...дтэ, Советскэ правительствадаа ...эй баяр баясхалангай, хүбүүн ёһо- ...ранай үгэнүүдтэйгээр ханданабди. ...ин революциин Улаан туг дэлхэй ...үлүүтэй жэлэй туршада намилзан ...нэ туг доро жагсаһан совет арад ...артиин хүтэлбэреэр ябажа, Антан- ...дэрмэшэд ба сагаантаниие бута ...прогэс болон Магниткые баряад, ...байгуулаад, фашис Германиие ну- ...дайсанай һандаргаһан хотонууд ба ...е үнэһэ шандаруу cooһoo һэргээн ...д мүнөө коммунис общество амжал- ...байгуулжа байнхай.

...ойнгоо хэзээ бүхэндэ, алдар габь- ...ин бүхы шатануудта Коммунис пар- ...алхы резерв, үнэн туһалагша бай- ...огорхонобди.

...комсомол өөрынгөө 50 жэлэй ойе ...эгүүдээр угтажа байна. 23 миллион ...комсомолой арми шэн зоригто ажа- ...има эршэ зоригоо, эдэбхи хэшээлээ ...оо, партидаа, арад зондоо зорюул- ...арадай революционно, дайшалхы ба ...ар солын туйлагдаһан газарнуу- ...молшууд, залуушуулай хэһэн даб- ...хабаадагшад бүгэдын үмэнэһөө ма- ...Ленинскэ парти, шамдаа ингэжэ мэ- ...бата хатуужалай, эрэлхэг зоригой ...нинскэ захяа заабаринуудта, рево- ...нгин зорилгонуудта заха хизааргүй ...ын талаар бидэндэ үльгэр жэшээ ...оммунистнууд-ленинецүүдые ажа- ...а, ажал болон һуралсалдаа сааша- ...эшээ болгохобди.

...партиин, совет арадай революцион- ...алхы ба ажалай ёһо заншалнуудые ...хүгжөөхэ гэһэн олониитэ залуу- ...триотическа хүдэлөөн — Ленинскэ ...ой ажал ябуулгын гол шэглэлнүү- ...болоно. Залуу хүдэлмэришэд ба та- ...лад хайлуулагшад, таряа ургуу- ...эсэгэ ороноо сахин хамгаалагша, со- ...хэрэгые сахин хамгаалагша сэрэг- ...гша залуушуул эсэгэнэрэйнгээ сэдь- ...эй уг баялигһаа шэнэ хүсэ, эрдэм ...удалан абахын тула энэ дабшал- ...доо.

...арадай революционно, дайшалхы, ...алдар солын туйлагдаһан газарнуудаар комсомолшууд болон залуушуулай хэдэг дабшалга ленинскэ теоретическэ уг баялигые, Коммунис партиин, Ленинскэ комсомолой түүхые залуушуулай шудалха бодото һургуули, эрэлхэг зоригой, бата һургуули болоно.

Октябриин хубисхалай туйлалтануудые нарин нангинаар хямгадан хамгаалха, партиин үнэн сэхэ, һэримжэтэй тэмсэлшэ байха, социалис Эсэгэ оронойнгоо аша туһада баатаршалга гаргахаар хододоо бэлэн байха гээшэ өөһэдымнай уялга болоно гэжэ энэ дабшалгада хабаадаһан хүн бүхэн ойлгоно. Дайсадай харата аашада, социализмын оронуудта эсэргүү тэдэнэй добтолгонуудтань иигэжэ харюусанабди: бидэнэй зоригые хэншье хухалжа шадахагүй, бидэнэр партитай хамта жагсанхайбди. Эхэ оронойнгоо захиралтые дүүргэхээр хододоо бэлэн байнабди.

Империализмда эрид шанга харюу үгэхэ, дэлхэйн дайе зайсуулха гэдэг Коммунис партиин, Советскэ правительствын политика, социализмын оронуудай харилсаа холбоо бэхижүүлхэ, коммунис хүдэлөөе, империализмда эсэргүү дэлхэйн бүхы хүсэнүүдые бүри нягтаар элсүүлэн нэгэдхэхэ политика бүхы совет залуушуул үнэн зүрхэнһөө дэмжэнэ.

Ангиин дайсантай тэмсэхэ, коммунизмын гэгээн гэрэлтэ хүсэл зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө тэмсэхэ гэһэн Ленинэй захяа заабаринуудта түрэл партитаяа хамта хододоо үнэн байгаабди, үнэн байхабди.

Совет арад, бүхы түрүү хүн түрэлтэн Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе һайндэрлэхөөр бэлдэжэ байна. Агууехэ Ленинэй ажаһууһан, ажаллаһан газарнуудаар, инаг багша Ленинэй захяа заабаринуудай бэелүүлэгдэжэ байһан газарнуудаар дабшалга хэхээ гарахыень уряалжа, бүхы комсомолшуудта, хүбүүд болон басагадта ханданабди.

Агууехэ Ленинэй захяа заабаринуудые арюун нангинаар бэелүүлхэбди, парти болон арадай баатар габьята ёһо заншалнуудые хододоо, бүхы ажабайдалдаа халан абахабди, ажал, эрдэм мэргэжэл, хаба шадабаряа коммунизм байгуулгын хэрэгтэ үдэр бүри, час бүри зорюулхабди гэжэ, совет арадай революционно, дайшалхы ба ажалай алдар солын туйлагдаһан газарнуудаар комсомолшууд, залуушуулай хэһэн бүхэсоюзна дабшалгада хабаадагшадай үмэнэһөө Советскэ Союзай Коммунис партиин Ленинскэ Центральна Комитедые найдуулнабди.

Советскэ Союзай Коммунис партиин үнэн туһалагша, дайшалхы резерв—Ленинскэ комсомол мандаха болтогой!

Манай инаг социалис Эхэ орон мандаха болтогой!

Советскэ Союзай Коммунис партида алдар соло!

...АТИСЛАВАДА УУЛЗАЛГА БОЛОБО

...(ТАСС). ЧТК агентст- ...ахэнэй ёһоор, Слова- ...эй ЦК-гай Нэгэдэхи сек- ...ЧП-гэй ЦК-гай Президиу- ...туун, Чехословакиин пра- ...Түрүүлэгшын орлог- ...Гусак сентябриин 9-дэ ...ада СССР-эй Министр- ...Соведэй түлөөлэгшэ, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй депутат, Гадаадын хэрэгүүдэй министрэй нэгэдэхи орлогшо В. В. Кузнецовтой уулзаһан байна. Нүхэд ёһоной, сэхэ хөөрэлдөөнэй үедэ хэдэн тон шухала асуудалнууд, тусхайлан хэлэбэл: Словакидахи мүнөөнэй байдалтай холбоотой асуудалнууд, зүбшэн хэлсэгдээ. СССР-һээ Прагада байдаг элшэн сайд С. В. Червоненко энэ хөөрэлдөөндэ хабаадалсаа.

Тэрэл үдэртөө В. В. Кузнецов Словакиин Национальна Соведэй байшанда ошожо, Национальна Соведэй Түрүүлэгшэ О. Клокочотой хөөрэлдөө.

Хонин бүриһөө—хурьга!

...РЮУСАЛГА ...ЭТЭЙГЭЭР...

...табан жэлэйнгээ даа- ...аазорһоонь уридшалан ...В. И. Ленинэй түрэһөөр ...эй ойе ажалай амжалта- ...угтахын тула Хяагтын «Дружба» колхозой хо- ...арай тарилгатай жэшэ- ...рюусалга ехэтэй хүдэл- ...лээ. Артелиин 11 ота- ...хонид имагтал искусст- ...аргаар үрэжүүлэгдэнэ. ...нин эрхим классай ху- ...үрэһөөр 20—30 хоно- ...ла бүхы эхэ хонидоо ...эртайгаар үрэжүүлхые ...тара бүхэнэй коллектив ...Тус колхозойхид 6620 ...искусственна аргаар ...онидо үрэжүүлээд, ерэхэ ...нигаһаа үсөөн бэшэ ...үрэжүүлхэ уялгатай. Аба- ...уялгаяа дүүргэхын тула ...нэн түрүүн үрэжүүлгын ...отор эхэ хонидоо тарга- ...эжэ оролдоо. Ушар тии- ...нөө артелиин отара бү- ...ал тээһир тарган. Үрэ- ...һаһын эхилһэнһээ хой- ...оз хоног үнгэрбэ. Энэ ...артелиин 5296 хонин ...енна аргаар үрэжүүлэг-

...адай АССР-эй колхоз, ...улта хони үсхэбэрилхэ- ...туһа хүргэхэ тухай» ...эй Министрнүүдэй Соведэй ...абаһан тогтоол гаража, ...хонишодые баясуулба. Тэ- ...правительствынгаа тус анхаралда харюу болгон, хонин бүриһөө түл абажа түлжүүлхэ зорилготой. Бэдэрдэг хусануудһаа үүлтэр муутай хурьгадай гаралаг дээрэһээ техник-үрэжүүлэгшэд эхэ хонин бүхэниие имагтал искусственна аргаар үрэжүүлхые хүсэн, харюусалта ехэтэйгээр ажаллана.

Зарим отарануудта үрэжүүлгэ эдэ үдэрнүүдтэ дүүрэхэ дүтэлэнхэй. Хужар гэжэ нютагта зуһажа байһан Бадма Ринчинович Будацыреновэй отарада түрүүшээр үдэрэй 20—30 хонин үрэжүүлэгдэдэг байгаа. Техник-үрэжүүлэгшээр хоёрдохи жэлээ Цырен Занова ажаллана. Зановагай хүдэлмэрилдэг пункт соонь хододоо ариг сэбэр байдаг. Ямар нэгэ искусственна үрэжүүлгын хэрэгсэлээр дуталдаа гэжэ эндэ байгаагүй. Энэ жэл 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга түлжүүлһэн тус отарынхид хойто жэл бүри олон түл абахаар хараалнад. Тума гэжэ газарта Бато Аюшеев Цырбо Аюшеев хоёрой отарын хонидые искусственна аргаар үрэжүүлдэг Асия Афлитова мүн лэ һайнаар ажаллана. Анатолий Шестаков, Цырбо Галсанов гэгшэдэй отарын эхэ хонид эдэ үдэрнүүдтэ үрэжүүлэгдэжэ дүүрэхэ ном.

Д. ДОРЖИЕВ.

ДАЛАХАЙДА...

ТҮНХЭН. (Телефоноор абтаба). Түнхэнэй аймагай Далахайн найман жэлэй һургуулиин багшанар таряашадай, малшадай дунда үнгэргэгдэдэг политическэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Жэшээнь, һургуулиин директор Данзан Шойсоронович Будаев таряанай тоог дээрэ ерэжэ, ходо хөөрэлдөөнүүдые хэнэ.

Тиихэдэ багша Н. Н. Базырова Далахайн һү һаалиин фермэдэ агитатораар томилогдоо.

Далахайн отделениин партбюрогой зүблөөн агитаторнуудай ажалай дүн хаража үзөө. Партбюрогой секретарь Б. Ц. Самсоев иигэжэ хөөрэнэ:

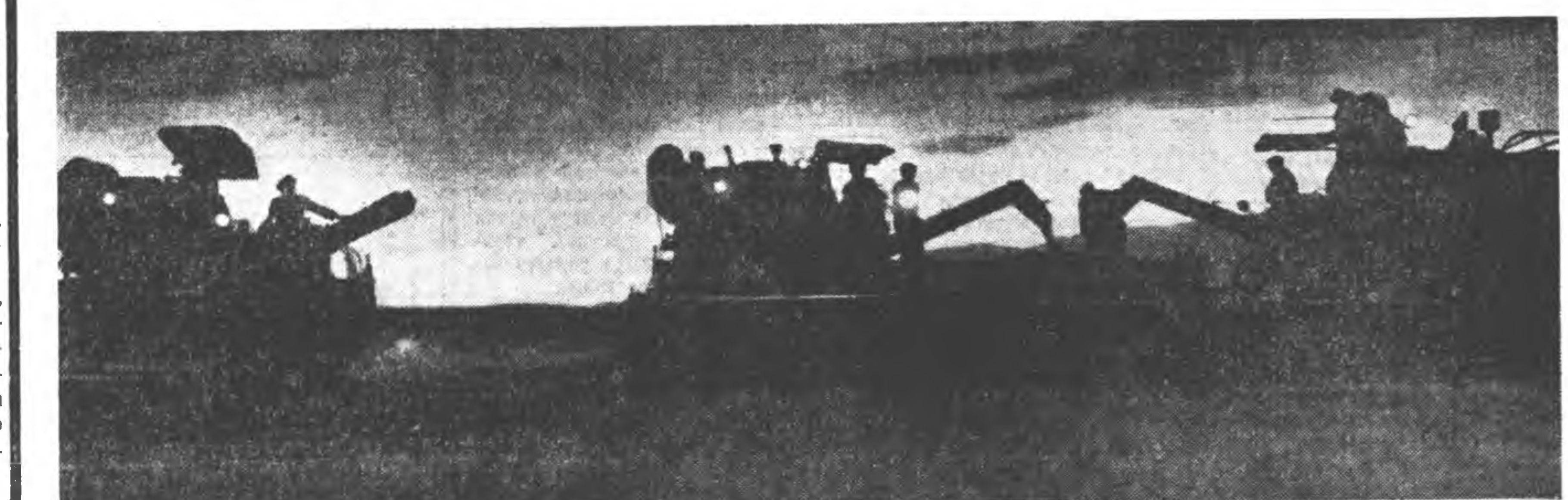
— Бидэ хүн бүхэнэй эрдэм, шадабариень хаража, хэниие хаана агитатор болгохоёо эртээнһээ шэлэдэгбди.

Далахай нютагта арадай хинагшадай ажалые партбюро хубаарилаа. Б. М. Шахманова малай үбэлжөөндэ бэлэдхэлэй хэр зэргэ ябажа байһые шалгана.

Н. Пурбенов—таряа хуряалгын ябаса ба шанарые, Н. Е. Суходаев, Д. Т. Хэрмэгенов гэгшэд ниитын эмхи зургаануудай хүдэлмэри шалгажа байхаар томилогдонги.

Л. ТАПХАЕВ.

ЗАГАНАЙХИДАЙ ҮҮСХЭЛЫЕ ДЭМЖЭН, ТАРЯАГАА ТҮРГӨӨР ХУРЯАЯ!

ХАРАНХЫ БОЛОТОР ХҮДЭЛНЭ

Хяагтын аймагай «Дружба» колхозой таряашад байгша ондо муу бэшэ ургаса хуряана. Гектар бүриһөө 10 центнерһээ доошо шэниисэ абтанагүй. Таряагаа богонихон болзор соо, нарин нягтаар хуряажа абахын тула эндэхи комбайнернууд тэнгэриин сэлмэг үдэрые дүүрэн хэрэглэхые хүсэнэ. Үглөөнэй наранаар хүнхинэлдэжэ эхилһэн комбайнуудай мотоорнууд харанхы һүни болотор замханагүй. В И Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсаһан тус артелиин колхознигууд мүнөө жэл 16 мянган центнер орооһо Эхэ оронойнгоо бэлэдхэлэй пунктда оруулха гэжэ шиидэнхэй.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Бүрэнхы боломсоор комбайнуудай нэгэн Б-С. С. Тугулдуров штурвал баригша Б-О. Д. Тулесовтой ээлжээтэ загуунаа татаха тухай хөөрэлдэжэ байна.

Э. ЛАПИНАЙ фото.

ТҮСЭБҺӨӨ ГАДУУР

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй алдарта ойе ажалай эрхим бэлэгүүдээр угтаха гэһэн мүрысөөн аймаг дотор үргэнөөр дэлгэржэ байна.

Аймагай ажахынууд, хура бороогой хэды һаатуулаашье һаа, орооһо таряанайнгаа хахадһаа ехэнхиие хадаад, баал болгогдоһон таряанайнгаа 58 процентые суглуулан сохёод байнхай. Ургаса хуряалга «Октябрьский», Борьёогой совхозуудта, «Коммунизм», XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудта урагшатайгаар ябуулагдана.

Эдэ ажахынууд гүрэндөө таряа тушааха, худалдаха түсэбөө амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Борьёогой совхоз гүрэндөө 35 мянга гаран центнер таряа тушаажа, түсэбөө 206 процент дүүргэнхэй. XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз таряа худалдаха түсэбөө 244 процентдэ хүргэнхэй. Энэ жэл «Коммунизм» колхозойхид гүрэндэ таряа худалдаха хүдэлмэриие эмхитэйгээр ябуулжа, түсэбөө 232 процент дүүргээ. Мүн «Октябрьский» совхозой коллектив таряа тушааха түсэбөө үлүүлэнхэй. Колхоз, совхозуудта таряа тушааха, худалдаха хүдэлмэри үргэлжэлһөөр. Аймагай колхоз, совхозууд байгша ондо бүхыдөө 150 мянган центнерһээ бага бэшэ таряа гүрэнэй бэлэдхэлэй пунктда оруулха гэжэ шиидэнхэй. Тиигэжэ түсэбһөө гадуур 67 мянган центнер таряан тушаагдаха.

Таряа хуряахынгаа хажуугаар колхоз, совхозууд һолоомоёо суглуулжа, намарай паар хахалжа байна. Һүүлэй мэдээгээр 4302 гектар намарай паар элдүүрилэгдэнхэй. Энэ хүдэлмэри Ленинэй, XX партсъездын нэрэмжэтэ, «Коммунизм» колхозуудта эмхитэйгээр ябуулагдана.

Гэхэтэй хамта аймагай ажахынуудта үрэһэ хүрэнгэ хаагдана, сэбэрлэгдэнэ.

С. ЖАРГАЛОВ,
Зэдын аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

ХОРИН ҮДЭР СОО...

Огторгойдо нэгэшье үүлэн харагданагүй. Бишыхан һэбшээн эдеэгээ даажа ядаһан залаануудые ганхуулна. Хэдэн хоногто үргэлжэлһэн бороогой һүүлээр иимэ нарата үдэр ерээ. Оронгын нэлэнхы үргэн таряалан дээгүүр һүндэлжэ ябаһан хэдэн комбайн. машинануудые харахада, хүнэй хэһэн хүдэлмэриин үрэ дүнгүүд сэдьхэл зүрхэ баяр баясхалангаар халяана.

Артелиин бүхы 4160 гектар таряалан урда урданайхида орходоо үлүү баян ургаса үгөө. Оронгынхид хабарай сагта эмархэ сүлөөтүйгөөр хүдэлжэ, хорин үдэр соо хуряалгаяа дүүргэхэнь.

Тарянай эдеэшэжэ эхилхэтэй сасуу «ЖВН-6» түхэлэй жаткатай комбайнууд поли дээрэ гаргагдаа. Уданшьегүй «СК-4» комбайнууд баалнуудые суглуулан сохижо захалһан байна. Тэнгэриин сэлмэг үдэрнүүдые һамбаашалан, комбайнернууд халаан халаанаар ажаллаа. Богонихон сагай туршада 2200 гектар талмайн таряан хуряагдажа, гушаад мянган центнер орооһон «Улаан-Оронго» колхозэй тоог дээрэ буулгагдаба.

Оньһожоруулагдаһан тоог дээрэ эдэ үдэрнүүдтэ ехэ сүлөөгүй. Таряа сэбэрлэлгэ болон гүрэндэ орооһо тушаалгын эршэтэ хүдэлмэри түлэг дундаа. Түсэбэй ёһоор 5500 центнерэй орондо 8600 центнер таряан гүрэндэ худалдагдаба.

И. ЩЕГЛАЕВ.
Улаан-Үдын аймаг.

ДААБАРЯА ҮЛҮҮЛНЭ

ЗАХААМИН. XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой механизаторнууд хура бороогүй нарата дулаан үдэрнүүдые һамбаашалан, таряа хуряалгаяа түргэн саг соо үнгэргэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаараа ажаллажа байнхай. Һүүлшын мэдээнэй ёһоор, тус колхозой комбайнернууд 979 гектарта шэниисэ болон обёос хадажа үрдиһэн байна.

Эндэ хоёрдохи отделениин үнинэй механизаторнууд Д. Р. Чимитов, Д.-Б. Тогмитов гэгшэд үдэр бүри халаанайнгаа даабариие үлүүлэн дүүргэжэ,колхоз дотороо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана.

Д. ГОМБОЖАПОВА.

УДМУРТЫН АССР. Ижевскэ автомобиль бүтээлгын завод табан жэлэй габшагай барилгануудай нэгэн болоно. Заводой барилга дээрэ ороноймнай олохон область болон республиканууднаа ерэһэн комсомолшууд, залуушуул хүдэлмэрилнэ. Энэ заводой бүтээн гаргаһан «Москвич» машинануудые нютаг бүхэндэ хаража болоно. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бэлэн болоһон машинанууд.

ТАСС-ай фотохронико.

СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨН СОРОБХИЛЖО БАЙГ!..

Мүрысөөн... Ямар гүнзэгы удхатай үгэб даа! Мүнөө үедэ энэ үгэ мэдэхэгүй хүн хаанашье байхагүй. Социалис мүрысөөнэй халуун амисхал коллектив бүхэндэ орьёлдог. Тэрэнэй далиие дааха шадалтай хүн бүхэн дээшэлүүлэгдэhэн уялга абажа, хамсыгаа шаман, унаhан малгайгаа абангүй ажалладаг.

Теэд социалис мүрысөөнэй үг унги хаанаhаа эхитэйб? Энэ асуудалда зариман зүбөөр харюусажа шадахашьегүйдөө болохо. Юуб гэбэл, социалис мүрысөөн гэшэ бидэндэ үнинhөө хойшо танил, hурамхи юумэн болонхой бшуу. Тиимэhээ зарим нүхэд тэрэниие юрэнхы юумэ шэнгеэр hанадаг. Зарим үедөө социалис мүрысөөнэй гурим гоё-гоёор саарhан дээрэ зохёогдоод лэ, ажабайдалай амисхал оронгүй үлэшэдэг.

Тиимэ хазагайруулганууд үзэгдэхэгүйн тула партийна организацинууд мүрысөөнэй хэрэгээр саг үргэлжэ hонирхожол байха ёhотой бшуу. Яахадааб гэбэл, мүрысөөн гэшэмнай, хаанаhааншье абажа харабал, ёhотой партийна хэрэг ха юм. Партийна хүтэлбэригүйгөөр ямаршье мүрысөөн урагшатай байхагүй.

Совет засагай эгээл түрүүшын үдэрhөө эхилжэ, ажалшадай мүрысөөндэ Владимир Ильич Ленин hуларшагүй анхарал хандуулдаг hэн. Мүлжэлтэ, дарлалтаhаа мултарhан миллион ажалшадые зохёон байгуулхы ажалда хабаадуулха туйлай ехэ арга мүн, шэргэшэгүй булаг мэтэ бэлиг шадабаринень элирүүлэн харуулха хүсэтэй түлхюур мүн гэжэ мүрысөөе Ильич сэгнэhэн байдаг. «Социалис правительствын засагаа гартаа абаhан хадань, мүрысөө эмхидхэлгэ манай зорилго болог»,—гэжэ тэрэ 1917 оной декабрь соо бэшээ hэн. (Зохёолнууд, 26-дахи боти. 367-дохи нюур).

Эгээл тиимэhээ партийна организацинууд мүрысөө эмхидхэхэдээ, ленинскэ ёhо гурим баримталан, хүнүүдэй дунда үргэн далайсатай хүдэлмэри ябуулха зэргэтэй ааб даа. Энэ талаараа манай аймагай партийна организаци малшадай социалис мүрысөөнэй үрэ ехэтэй байхын түлөө горитойхон эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулдаг. Юуб гэбэл, манай Яруунын аймаг гол түлэб мал ажал үсхэбэрилхэ шэглэлтэй ажахы эрхилнэ бшуу.

Зунай бэлшээрин зуун үдэр соо үхэр бүхэнэй амидын шэгнүүрые зуун килограммаар дээшэлүүлхэ тухай Нарhатын совхозой малшадай уялга республикын болон аймагай газетэнүүдтэ байгша оной майн 31-дэ тунхаглагдажа, республикын олохон үхэршэд тэрэнииень дэмжээ бэлэй. Иимэ уялга абажа, хэблэлээр дамжуулан республикын малшадта хандахынь урда тээ Нарhатын совхозой партийна организаци үхэршэдэй дунда нилээд ехэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулhан юм.

Гэхэтэй хамта мүрысөөнэй үүсхэлшэдынь коммунистнар байдаг. Жэшээнь, Нарhатын совхозhоо республикын малшадта хандагшадай олонхидынь коммунистнар байгаа. Суута малшад Нимбуу Эрдынеевич Будажабэ Цырен-Дулма Базаровна Цыдыпова хоёр гэр бүлөөрөө партиин гэшүүд юм. Тиимэл хадаа тэдэ хоёр абаhан уялгаа үлүү гараса дүүргэөд, даажа байhан малайнгаа шэгнүүрые туд-тудтань зуугаад килограммаар нэмээлгэжэ, эрхим сэгнэлтэтэйгээр hаяхан гүрэндэ тушааба. Тэдэнэр үхэр бүхэнэй шэгнүүрые сүүдхэдээ дунда зэргээр мянган граммаар дээшэлүүлхэ ёhотой аад, мянга далан граммда хүргөө.

Тиихэдэ, Нисэнгын совхозой малшад яhала hайн амжалта туйлажа гараба. Ц. Ешеевтэн гэр бүлөөрөө hубай үхэрнүүдые харууhалжа, сүүдхэдээ дунда зэргээр 1600 граммаар толгой бүриин шэгнүүр дээшэлүүлээ!

Үүсхэл гаргаhан Нарhатын совхозой партийна организаци мүрысөөе анхаралhаа алдадаггүй hэн. Үхэрнүүдые шэгнэлгэ саг үргэлжэ эмхидхэжэ, саг соонь дүн гаргаад, тэрэниие парткомой болон дирекциин зүблөөнүүд дээрэ алишье талаhаань хаража үзөөд, малаа үшөө hайса таргалуулха арга боломжонуудые зүбшэн хэлсэдэг гуримтай байгаа. Тус асуудалые гансал директор парткомой секретарь хоёр шиидхэдэг бэшэ, энэ хэрэгтэ бүхы партийна эдэбхитэд хабаадуулагдадаг.

Мүн баhа Нисэнгын совхоздошье иимэрхүү гуримтай. Эндэ баhал байд гээд лэ мал таргалуулгын дүнгүүд гаргагдадаг, парткомой зүблөөнүүд дээрэ hара бүри зүбшэн хэлсэгдэдэг байгаа юм.

Гэхэтэй хамта малшадай мүрысөөн мүнөө жэлэй дүн гаргалгаар хизаарлагдаха бэшэ бшуу. Малшадай мүрысөө эмхидхэлгэ, тэрэниие саашадань үшөө хурдадхан дэлгэрүүлгэ партийна эхин организацинуудай, парткомуудай үдэр бүриин хэрэгүүдэй нэгэн.

В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойн үдэрэй дүтэлхэ тума малшадай, бүхы ажалшадай мүрысөөн илангаяа хурса, улам эршэтэй болохо зэргэтэй. Энэ талаар аймагай ажахынуудай партийна организацинууд шэнэ хэмжээнүүдые түсэблэжэ байна.

Жэшээнь бүри hаяхан Нарhатын совхоздо хамтын партийна суглаан зарлагдажа, эхин партийна организацинуудта, парткомдо табигдаhан хэмжээ ябуулганууд зүбшэн хэлсэгдэжэ, нэгэн дуугаар баталагдаа.

Баталагдан абтаhан хэмжээ ябуулганууд партийно-эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэринүүдые хараалхаhаа гадна, малшадые соёл болбосоролой ба ажаhуудалай талаар хангалгые эрид hайжаруулха тухай түсэблөө. Мүн баhа малайнтаа тоо толгой олошоруулхаhаа гадна, үүлтэр hайжаруулангүй аргагүй гүб даа. Үүлтэр муутай мянган үнеэтэй байнхаар, hү ехээр үгэдэг мяхалиг үүлтэрэй 500 үнеэ баряа hаа дээрэ гэhэн гурим баримталга мүнөө үедэ удхатай байжа болохо.

Нарhатын совхозой коммунистнар, малшад 1970 оной апрелиин 22—Ленин багшын түрэhэн үдэр хүрэтэр гүрэндэ мяха худалдалгаар хахад жэлэйнгээ, hү тушаалгаар табан hарынгаа түсэб дүүргэхээр шиидэбэ. Тиигэжэ гүүртэ-гүүртээрээ болон түрүү малшад өөр-өөртөө түсхай уялгануудые абаа.

Үбэлдөө малаа тобироор харууhалха гэшэ тэжээлэй бааза болон малшадай дүршэл шадабариhаа дулдыдаха. Теэд хэршье бэрхэ малшан үбhэ хоолгүйгөөр юумэнэй урда орохогүй бээз.

Нёдондо ган гасуурhаа боложо, малай тэжээл бэлдэлгэ бирагүй байгаа. Гэбэшье аймагай малшад партийна организациингаа хүтэлбэри доро үбэлэй хатуу сагтай үсэд эрэлхэгээр тэмсэжэ, үбэлжөөнэй хаhые гээлтэ хоролто багатайгаар үнгэргөө бэлэй.

Мүнөө жэлдэ ногооной ургаса бараг байба. Тиимэhээ үбhэшэд, малдаа өөhэдөө тэжээл бэлдэдэг үхэршэд, хонишод, адуушад нёдондоной бэрхэшээлэй дабтагдахагүйн тула үбhэ хуряалгын үедэ айхабтар hайнаар хүдэлөө. Хэрбээ нёдондо аймаг дотор оройдоо ерээд мянган центнер үбhэн бэлдэгдэhэн аад, мүнөө жэлдэ хоёр зуу гаран мянгаад центнер болоо...

Малшадай мүрысөөн тухай хэлэхэ зуураа хонишодые дурдангүй аргагүй. Республикын хонишодой мүрысөөндэ оролсоhон, мүн баhа аймаг дотороо социалис мүрысөө үүсхэhэн коммунист Цыдып Дылгырович Бадмаев (Яруунын совхоз) зуун эхэ хонинhоо 113 хурьга, нэгэ хонинhоо дүрбэн килограмм үлүүтэй ноохо хайшалаа. Зуун эхэ хонинhоо зуун гү, али зуу гаран хурьга абаhан, мүн баhа зуу хүргөөшьегүй аад, түсэбөө үлүүлhэн хонишод аймаг дотор бии. Эндэ коммунист Б. Ринчиновэй («Дружба» колхоз), И. Надиевай (Яруунын совхоз), Г. Ц. Гурэбазаровай («Победа» колхоз) болон бусад нүхэдэй нэрые дурдамаар.

hаяын үдэрнүүдтэ ажахы бүхэндэ малшадай, хонишодой хоорондо дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй дүн гаргагдахань. Гэбэшье социалис мүрысөөнэй амисхал залирхагүй, саашадаа улам бүри олъhотойгоор хүгжэхэ ёhотой. Тэрэниие унтаргангүй, улам ехээр бадаруулха гэшэ партийна, профсоюзна организацинуудай нангин хэрэг.

Р. РАДНАЕВ,
КПСС-эй Яруунын райкомой секретарь.

Улаан-Удын худөөгэй аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой hаалишад зунай бэлшээриин үедэ үнеэн бүринөө мянган ... hү hааха гэhэн үүсхэл гаргаад, тэрэнээ амжалтатайгаар бэелүүлжэ байнхай. Зураг дээрэ: зунай үнгэрhэн гурбан hара со... риhөө мянган килограмм hү hааhан колхозой эрхим hаалишад Дари Ленхобоева (зүүн гарhаа), Надежда Базарова, Бутыд... Валентина Скворцова гэгшэд харуулагдана.

С. БАЛДУЕВА...

Ажахын реформын бодото бэелэл

УРАЛАН НАРИЖУУЛАГШЫН ТУСХАЙТА ДААБАРИ

«Тусхайта даабари, темын ёhoop хэгдэhэн уралан нарижуулгын дурадхалай үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээд, хэды зэргын алмалта үгэhэнэй зэргээр уралан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын ажалай экономическа аша туhань тодорхойлогдохо ёhотой» гэжэ энэ зун үнгэргэгдэhэн ВОИР-ай III-дахи съездын баталан абаhан шиидхэбэри дотор тэмдэглэгдэнхэй. Москвада болоhон энэ съездэ хабаадалсаhан бидэ хоёр делегат РСФСР-эй габьяата уралан нарижуулагша, авиационно заводой инженер Георгий Михайлович Хабаловтай би—тус шиидхэбэриин түлөө сэдьхэлээ ханан дуугаа үгөө hэмди.

Съездын бүхы делегадууд нэгэн дуугаар энэ шиидхэбэри баталан абаа. Тусхайта даабари, темын ёhoop үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэhэн дурадхалнуудай алмалта үгэhэнэй зэргээр уралан нарижуулагшадай ажал сэгнэн тодорхойлхо гэшэнь мүнөө үедэ ехэ шухала болонхой. Үйлэдбэриин эдэбхитэйшүүл ажалай нормо шэнэдхэжэ, бүтээсыень дээшэлүүлхэ арга зам тодорхойлно, материал болон түүхэй эд алмана, бүтээгдэhэн продукциин өөрын үнэ сэн хямдаруулна, үйлэдбэриин ондоо асуудал шиидхэлсэнэ. Зүгөөр мүнөө үедэ эдэ бүхы асуудал хүгжэжэ байгаа үйлэдбэриин эрилтые хангаагүй гэхээр. Эдэбхитэйшүүлэй анхарал оролдолго, эдэбхи үүсхэлые тусхай темэдэ үйлэдбэриин шиидхэгдээгүй асуудалнуудта хандуулха хэрэгтэй болобо. Иимэ аргаар уралан нарижуулагшадай ажал эмхидхэбэл, үйлэдбэридэ техническэ дэбжэлтэ туйлагдаха юм.

Ажахын реформын хаа хаанагүй бэелүүлэгдэжэ байhан мүнөө үедэ уралан нарижуулагшадай урда шэнэ зорилго табигдана. Уралан нарижуулагшадай жаса байгуулха, үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ тэдэнэй оруулха туhа нэмэри бүри тодорхой болгохын тула уралан нарижуулгын тематическа түсэб зохёохо шухала. Уралан нарижуулгын юрын алмалта туйлахаhаа гадна, тусхай темын, түсэбэй ёhoop үйлэдбэриин ямар нэгэ асуудал шиидхэжэ, ашаг үрэ үгэхэ эрилтэ табигдаа.

Республикымнай промышленна предприяти бүхэндэ уралан нарижуулагшадай тематическа түсэб бии юм. Теэд энэ түсэб арай гэжэ 20—30 процент дүүргэгдэдэг. Хэрбээ нёдондо 4,8 миллион түхэригэй алмалта хэгдэhэн байбал, тэрэнэй оройдоо нэгэ миллион түхэригынь тематическа түсэбэй ёhoop нэбтэрүүлэгдэhэн дурадхалнуудай ашаг үрэ болохо юм.

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет болон профсоюзай областной совет В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойн жаса байгуулха, мүн табан жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ гэhэн тэмсэлдэ зорюулагдаhан уралан нарижуулагшадай саг үргэлжын мүрысөө үүсхэхые дурадхаhан байгаа. Энэ мүрысөөнэй нэгэ онсо илгаань юуб гэхэдэ, тематическа түсэб дүүргэхэ эрилтэ болоно.

Тематическа түсэб зохёолго, тэрэниие дүүргэлтэ хэр зэргээр эмхидхэгдэнхэйб гэhэн асуудал табихаар. Тэрээндэ харюусахын тула республикын предприяти, худөөгэй ажахынуудай байдал хаража үзэе.

«Бурятцелинстрой» трестын 466-дахи нүүдэл оньhожоруулмал колоннын болон Яруунын аймагай «Комсомольский» совхозой уралан нарижуулагшадай хүдэлмэри шалгагдаа. Тематическа түсэбэй эндэ оройдоо зохёогдодоггүй байhаниинь элирбэ. Эдэ ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд иимэ байдал сагааруулхын тула, уралан нарижуулга түсэбэй ёhoop хэгдэдэггүй, харин хүн бүхэнэй эдэбхи үүсхэлэй хэрэг гэжэ тоолодог байба.

Зарим предприятинууд иимэ түсэб миил ёhын тэдыдэ табидаг, үйлэдбэриин ямар нэгэ шухала асуудал шиидхэхэдээ тэрээндэ түшэглэдэггүй юм. Ёhын тэдыдэ табигдаhан түсэб хүтэлбэри болгохын аргагүй. Тематическа түсэб зохёохын тула үйлэдбэреэ hайн мэдэхэ, шэнжэлхэ, ямар асуудал дары шиидхэгдэхэ, ямарынь удаа дараалан шиидхэхэ байhые дуун hан тодорхойлхо хэрэгтэй. Мүн дурадхалай технико-экономическа талынь хараада абаха шухала. Уралан нарижуулагша өөрөө эдэ бүгэдые тоолохо, шэнжэлхэ аргагүй байха.

Уралан нарижуулгын дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ түсэб зохёогоод, тэрэнээ хүтэлбэри болгодог предприятинууд республика доторнай бии. Энэ талаар Онохойн модоной комбинатай, судна заhабарилгын заводой хүдэлмэриие hайшаамаар. Предприятида хэгдэхэ бүхы уралан нарижуулгын хүдэлмэри түсэблэхэдэ аша туhатай. Онохойн модоной комбинадай уралан нарижуулагшадай болон ухаалан зохёогшодой абаhан социалис уялга түсэб дотор лаблан харуулагдана.

Мүн уралан нарижуулгын темэ үйлэдбэриин участок, цехүүдтэ хабаатайгаар хараалагдана. Тиихэдээ үйлэдбэриин этээл hула, ойрын сагта шиидхэгдэхэ ёhотой асуудалнуудта гол анхарал хандуулагдана. Участогай, цехүүдэй бодото байдалые тодорхойлhон, ямар хубилалтын хэгдэхэ, ямар дутагдалай бии байhые, ямар бэрхэшээлэй тохёолдохо байhые шэнжэлhэн түсэб комбинадта табигдана. Мүн дурадхалай хэды болзор соо нэбтэрүүлэгдэхэ, ямар инженер-консультантын тэрэнэй түлөө харюусалгатай байhаниинь бэшээтэй юм. Дурадхалай нэбтэрүүлэгдээд, хэды зэргын алмалта үгэхэ, мүн тэрэниие оруулhан авторта хэды зэргын шагналай үгтэхэ байhаниинь тодорхойлогдоно.

Комбинадай уралан нарижуулагшадай тематическа түсэб машинаар олон болгогдожо сохигдоод, эдэбхитэйшүүлдэ үгтэнэ. Онохойн комбинадай тематическа түсэб 30—50 процентээр, судна заhабарилгын заводой түсэб энээнhээ hайнаар дүүргэгдэнэ.

Судна заhабарилгын заводой эдэбхитэйшүүл түсэбөө хамтадань зүбшэн хэлсэhэнэй, тодорхойлhоной hүүлээр табидаг. Тиихэдээ уралан нарижуулагша бүхэнэй оруулха туhа нэмэри, хэхэ ажал эртээнhээ түсэблэгдэнэ. Тематическа түсэб зохёохын тула заводой урда жэлэй үрэ дүн, туйлаhан амжалта, мүн дутуу дунданууд, энэ оной ойрын жэлнүүдэй зорилго элирүүлэгдэнэ.

Түсэб түрүүшээр цехүүд, таhагуудта зохёогдоно. Цехэй начальнигай гү, али главна инженерэй даадаг комисси түсэб зохёолгые хүтэлбэрилдэг юм. hайнаар тодорхойлhон, бүхы талаhаа шэнжэлэгдэhэн тематическа түсэбые хожомынь дүүргэхэдэ урагшатай юм. Мүн иимэ түсэб уралан нарижуулагшадай ажал элишэлhэн байна, тодорхой зам тэдэндэ заажа үгэнэ. Цехүүд, таhагуудта зохёогдоhон түсэб оньhожоруулгын таhагта, саашадаа ВОИР-ай түсхайта албатанда тушаагдана. Мүн хожомынь заводой техническэ советэй үзэмжэдэ табигдаад баталагдадаг юм.

Тематическа түсэб табилга бэлэн хэрэг бэшэ. Харин тэрэниие анхарал оролдолготойгоор табижа шадаа hаа, hайн ашаг үрэ үгэхэ. Техническэ дэбжэлтэ туйлаха хэрэгэй түшэг тулгуури болохонь дамжаггүй юм.

Н. МАЛЬЦЕВ,
ВОИР-ай областной Советэй түрүүлэгшэ.

БАЯР...

Болгариин худөө тосхонууд жэл бүри hалбаран хүгжэжэ байна.

Зураг дээрэ: Ямбольско округой Зимница тосхоной шэнэ магазинай дэргэдэ.

ВТА—ТАСС-ай фото.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДТА

ГДР

ГДР-эй социалис худөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд арадай засагай тогтоhонhоо хойшонхи жэлнүүдтэ горитой амжалтануудые туйлаа: hү hаалга 1,5 дахин, мяха абалга—70 процентээр, үндэгэ—2,2 дахин нэмээ. 1965 онhоо 1967 он хүрэтэр гектар бүриин дунда зэргын ургаса 24,8 центнерhээ 31,8 центнер хүрэтэр нэмээ. Тэжээл бэлэдхэлээр туйлагдаhан амжалтанууд мал ажалай продукци улам элбэгжүүлгэдэ hайнаар нүлөөлөө.

Худөө ажахын үйлэдбэриин кооперативуудта, арадай мэдэлдэ байдаг ажахынуудта 18 мянган комбайн хүдэлнэ. Шэнэ шэнэ машинануудые олоор хэрэглэлгэ ургаса хуряалгын болзорые 3—4 неделиhээ 10—14 хоног хүрэтэр хороохо арга олгоо.

1966—1967 онуудта 90 мянган таряашан худөө ажахын мэргэжэлтэй болоо. Тэдэнэй нилээд олониинь худөө ажахын дээдэ ба дунда hургуулинуудые дүүргэhэн байна.

ГДР-эй Министрнүүдэй Советэй тогтоол худөө ажахын үйлэдбэриин ургалтые түргэдхэхэ хэмжээ ябуулгануудай шухала хубинь болоно. Түбэй газарhаа гүрэнэй түсэблэлгые батадхахатай хамта худөө ажахын кооперативуудта демократиие саашадань хүгжөөхэ, гүрэнэй нютагай органуудай харюусалгые дээшэлүүлхэ гэжэ энэ тогтоол хараалhан байха юм.

ВЕНГРИ

Республика дотор ажалай социалис мүрысөөнэй ямараар ябажа байhан тухай Профсоюзуудай Бүхэвенгриин Советэй Президиум зүбшэн хэлсээ. Экономикые хүтэлбэрилгын шэнэ гуримай таарамжатай нүлөө үзүүлhэн дээрэhээ предприятинууд мүрысөө эмхидхэхые бүри ехээр эрмэлзэдэг болоо, энээнэй ашаар олонхидынь хахад жэлэйнгээ үйлэдбэрилгын түсэбые амжалтатайгаар дүүргээ гэжэ Президиум тэмдэглэhэн байна.

Социалис ажалай бригадануудай хүдэлөөн ажалай социалис мүрысөөнэй эгээн лэ дэлгэрэнги түхэл маягынь урда мэтэ байhан зангаараа. Жэлэй эхиндэ энэ хүдэлөөндэ нэгэ миллион үлүүтэй хүн хабаададаг байгаа.

БОЛГАРИ

1948 онhоо 1967 он хүрэтэрхи үе соо Болгариин промышленна хүдэлмэришэдэй тоо 211 мянганhаа 867 мянга гаран болотороо нэмээ гээд НРБ-гэй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи ЦСУ-гай түрүүлэгшэ профессор С. Станев Софин «Труд» газетэдэ интервью үгэхэдөө мэдээсэhэн байна. Материальна үйлэдбэриин газарнуудта ажалладаг хүдэлмэришэдэй тоо нёдондо жэлдэ миллион хахад хүн болоhон байха юм. Ажалай эрхэ байдал эрид ехээр хубилаа. Промышленностиин энергеэр хангагдаса, нэгэ хүдэлмэришэндэ абажа үзэбэл, 1952 онойхитой сасуулхада юhэ тухай дахин нэмээ. Ажалшадай бодото олзо доход 1952 оной хэмжээнтэй сасуулхада, 1966 ондо 2,3 үлүүтэй дахин дээшэлээ. Хубсаhа, мебель, культурно-ажаhуудалай эд бараа бүри ехээр хэрэглэлгэ хүн зоной байдалай горитойгоор hайжаржа байhые харуулна.

ТОБШОХОНООР

ГДР-тэ зорюулан Советскэ Союзда бүтээгдэhэн, 2000 моринoй хүсэтэй зуудахи тепловоз Лейпцигтэ дамжуулан үгтөө. Мүнөө жэлдэ ГДР СССР-hээ үшөө 87 иимэ тепловоз абаха. ГДР-эй түмэр замууд дээрэ таарамжатай байhанаа харуулhан советскэ зуун локомотив үгэхэ тухай шэнэ хэлсээн баталагдаа.

• • •

Венгриин Коммунис партиин байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойн ойртожо байhанай хүндэлэлдэ зорюулагдан, Венгриин Арадай Республикада хүдэлмэришэдэй дуунай коллективүүдэй фестиваль эхилээ. Будапештдэ болоhон түрүүшын концертдэ ниислэлэй табан предприятиин дуунай коллективүүд хабаадаhан байна.

(ТАСС).

АНАЙ
ДИР
ҮҮНЭРТЭ

...! «Буряад үнэн» газетын редакци гартаа ...рижа, шэнэ шүлэг, дуу, ульгэр, түүхэ, таабари, ...н прозын богонихон зохёолнуудые уншахы... ...нөөдэрэйнгөө номерһоо эхилжэ урина.
...» гэжэ хуудаһан саашадаа байд гээд лэ гара... ...р хараалагдаба. Буряадай зохёолшод үхибүүд... ...жа бэшэһэн шэнэ зохёолнуудаа «Хонхын» ... дээрэ түрүүшынхеэ толилхо юм. Тиимэһээ ...» жэнгирээн доро багашуулнай ухаан бодо... ...гижуулмаар, сэдьхэл зүрхынь баясуулмаар ни... ...олтой юумэ уншаха байха гэжэ һанагдана.
...р энэ хуудаһан гансал уран зохёолшод болон ...снуудай хүсөөр гарахагүй. Үргэн олон уншаг... ...тубалбари эндэ ехэл хэрэгтэй. Жэшээнь, «хон... хуудаһанда хүдөө бэшэгшэдэй эльгээһэн ...удые шэлэжэ толилхо хүсэлтэйбди. Үхибүүдһээ ...шүүл болон багшанар эдэбхитэйгээр хабаа... ...бээ гэжэ найдагдана.

Мүнөөнэй байдал харуулһан зохёолнуудһаа гадна, «Хонхын» хуудаһанууд дээрэ арадай аман зохёолой һайса үгтэжэ байгаа һаань, бүришье һонирхолтой байха һэн. Тиимэһээ урданай ульгэр түүхэ, оньһон үгэ, таабари болон жороо үгэнүүд гэхэ мэтын зохёолнуудые мэдэхэ зонһоо үхибүүдэй бэшэжэ абаад, бидэндэ эльгээжэ байхыень уряалнабди. Тиихын тула һурагшанартаа багшанар туһалжа, энэ шухала хэрэгые даамайханаар дэмжэхэ бэзэ гэжэ үнэн зүрхэнһөө хүлеэнэбди.

Зураг зурадаг багашуул хаа хаанагүй дайралдадаг. Тэдэнэй бэрхэшүүлэйнь зурагуудые заримдаа толилжо байха баһал ехэ хүсэлэн бии.

Зай, хайрата үхибүүд, хүндэтэ уншагшад! Иигээд лэ «Хонхынгоо» жэнгирээе таһалгарнагүй дуулажа байхын тула хамтааран оролдожо, хамаг шадалаа гаргаха болоолди даа!

Сэнхир далайн долгиндо
Сэрэмнай дуралһаар үнинэй.
Матросой бескозырка
Үмдэжэ эхилһээр һаянай.
Далбагата онгосо бүтээжэ,
Далайда хүбүүн табнхал.
Шуран катераар шуумайжа,
Дуран соогоо тамархал.
Дельфинүүдтэй зугаалжа,
Акулануудые һүнөөхэ.
Гашуун уһа амталжа,
Гарпунай мэргэннне үзэхэ.
Табадахи океанда дурлашоо
Табхар манай Дугархан.
Тэнгэри өөдэл шэртэнэ,
Тэндэ сэлмэг, наратай.
Огторгойн сиидэм дайдаар,
Олбог үүлэдэй дундуур
Харгы гарган табилуулхаяа
Харана мүнөө эртээнһээ.
Ягаахан хасартай Жамбалнай
Ябаган сэрэгшэ болохо юм.
Түргэн ябадалтай вездеход
Түбние тойрон ошохо юм.
Ногоон эреэн хубсаһанинь
Һогоон талын дунда
Илгаруулхын яаш аргагүй —
Ойрош ерэхэл гэнтэ.
Хүсэлнүүднай заатагүй бэежэхэ.
Хүдэрнүүд томо болоходоо,
Зүг бүхэн руу зорихобди,
Замдамнай амжалта хүсэгты!

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фотоэтюд.

ЭРЭЛХЭГ ГАБЬЯАЕТНАЙ МАРТАХАГҮЙЛ

Саяан уулын хормойдо түбхинэһэн Түнхэн нютагтаа хизааргүй дуратайб. Эхэ ороноо энхэрэн дурлажа эхилһэн түрүүшын мэдэрэлэймни һабагша эндэһээ юм. Хэрбээ дайсан харатанай добтолжо оробол ь, ами бэеэ хайрлангүй тэмсэхээр бэлэн байһанаа мэдүүлхэ хүсэлэнтэйб. Намда граждан болон Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнда хабаадаһан аха нүхэдэймнай, эхэ эсэгэнэрэймнай мартагдашагүй габьяа баатаршалгань, нугаршагүй хаба зоригынь үнэхөөр ехэ һургаал болножо үгэдэг. Эдэ бүгэдые мүнхэлһэн, гэршэлһэн ушар баримтанууд манай Түнхэнэй аймагай Толтойн дунда һургуулида яһала олон.

Граждан болон Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай жэлнүүдэй түүхые гэршэлһэн зурагууд, плакадууд, фотоальбомууд һургуулидамнай бии. Пионерскэ таһаг соо ороходо, манай нютагай суута мэргэн хүбүүн Жамбал Тулаевич Тулаевай томо болгодоһон дүрэ үлгөөтэй. Советскэ Союзай Герой нүхэр Тулаевай дурасхаалда табигдаһан хүшөө аймагаймнай түбтэ бии юм. Бидэнэр, ургажа ябаа эдир үетэн, Жамбал Тулаевичай гаргаһан баатаршалгаар ехэтэ омогорходогбди. Амиды мэндэ ябахадаа Жамбал Тулаевич нэгэнтэ бэшэ һургуулиин үхибүүдээр уулзалга хэдэг, дайшалхы зам тухайгаа тон һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгэдэг һэн. Тулаевай нэрые мүнхэлхэ зорилготойгоор Толтойн дунда һургуулида тэрэнэй нэрэ үгтэхэнь.

Энээнһээ гадна Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда баатаршалга харуулжа, олон тоото орден, медальнуудта хүртэһэн, эрэлхэг габьяатайгаар толгойгоо үргэн, манай ерээдүйн гэрэлтэ сагай түлөө унаһан нютагаймнай хүнүүдэй нэрэнүүд хүндэлэлэй самбарта оруулагданхай. Жэшээлхэдэ, Бандеевэй, Дарбалаевай, Хоборковой нэрэнүүдые нэн түрүүн дурдажа боломоор.

Үбэлэй ордондо добтолго, граждан дайнай баатарнуудые, партизанска отрядуудай соло габьяа магтан дууллаһан зурагууд һурагшадай сэдьхэл хүдэлгэн байхаар коридор соогуур үлгөөтэй. Манай гүрэнэй үндэһэ һуури табигша, инаг хайрата вождь В. И. Ленинэй урагшаа хурсаар шэртэн, ерээдүйн олон жэлнүүдые нэбтэ харан зогсохыень баһал харахат.

Харин интервентнүүдтэй, сагаантантай, фашистнуудтай ами наһаяа хайрлангүй тэмсэһэн пионернүүдэй болон комсомолшуудай дүрэнүүдые харахадаа, тэдэнһээ жэшээ абан, арад зонойнгоо, Эсэгэ оронойнгоо үмэнэ тэдэнэртэл баһа габьяатай байхые хүсэгдэдэг.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда ябажа ерэһэн сэрэгшэдэй дүрэнүүдые согсолон хамтадхаһан альбом бии юм. Дүрэнүүдыень, тэдэн тухай мэдээнүүдые манай һургуулиин һурагшад бүхэн класс классаараа суглуулһан юм. Дайнда ябахадаа абхуулһан дүрэнүүдээ хуушанай сэрэгшэд, партизанууд угаа дуратайгаар үгөө. Дайнда ябажа ерээд, колхоздоо ... бэрхээр хүдэлжэ байһан хүнүүдшье олон.

Партизанска отрядта, граждан дайнда ябаһан зон үсөөрөө. Гэбэшье бидэнэр холо ошоһон нютагайнгаа хүнүүдтэ бэшэг бэшэжэ, үбгэ эсэгэнэрэйнгээ дүрыень манда эльгээхые гуйдагбди.

Партизанууд болон фронтовигуудтай уулзалга хэдэг заншалтайбди. Энэ жэлэй майн 9-нэй үдэр тэдэнэрэй хабаадалгатайгаар һургуулидамнай ехэ уулзалга болоо һэн. Түүхын багша Павел Манжитович Бильдаев дүлэтэ жэлнүүд тухай тодорхой хурсаар хөөрэжэ үгөө. Һургуулиин директор Даба Гомбоевич Замбалов нютагайнгаа фронтовигуудай габьяа дээрэ тогтоод, ульгэр жэшээ абажа ябахыемнай уряалаа. Һүүлээрнь Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда ябажа ерээшэд үгэ хэлээ. Эдэ бүгэдые дуулаад байхадаа, манай ойлгосо улам гүнзэгы болоо. Урдань мэдээгүй ябаһан һонин һонин эпизодуудые ойлгожо абаабди.

Гадна класс классаараа партизануудые, граждан болон Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадагшадые урижа, тэдэнэй һонирхолтой хөөрөө анхаралтайгаар шагнажа абаа бэлэйбди. Жэшээлхэдэ, манай 9-дэхи классайхид 1941 ондо дайнда ошожо, Берлин хүрэтэр ябалсан, дайсанаа даралсажа, даагаа һүүлдэлсэжэ ерэһэн Данзан Фроловые уряа һэмди. Тэрэ разведчик ябаһан. Тиихэдэ хайшан гээд фашис сэрэгшэдые барижа асардаг тухайгаа дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө. Нүхэр Фролов олон тоото орден, медальнуудта хүртэнхэй юм. Улаан Тугай орден, медальнуудаа бидэндэ асаржа харуулаа.

Мүн пионерскэ сбор боложо, дайшалхы габьяатай аха нүхэд уригдаа бэлэй. Нүхэд Зомонов, Сороковиков, Солданов гэгшэд эдир пионернүүдтэ өөһэдынгөө ябаһан ябадал тухай хөөрэжэ үгөө. Эхэ орондоо хэзээдэ бэеэ үгэнги ябаха, аха нүхэдһөө бодото жэшээ абаха тухай пионернүүдэй зүгһөө Сороковикова, Андыкова гэгшэд үгэ хэлээ. Тиигээд улаан галстугуудые тэдэндэ зүүлгээ һэмди.

Манай һургуулиин һурагшад үнгэрһэн домогто жэлнүүдэй түүхые ойлгожо абахын түлөө барандаа оролдодог. Дайшалхы баатаршалгын, алдар солын булангай манай һургуулиин дэргэдэ нээгдэһэндэнь бидэнэр бултадаа баяртайбди. Аха нүхэдһөө хэзээдэ жэшээ абажа ябахабди гэжэ һурагшадай зүгһөө мэдүүлхэ байнаб.

И. БАНДЕЕВА,
Толтойн дунда һургуулиин 9-хи классай һурагша.

...Н
...ЁЛШОД—
...ИБҮҮДТЭ

Г. ЧИМИТОВ

ХАТАР

...ун хүгжэм зэдэлээ,
...уд, басагад зэргэлээ.
... Намжил хоёр бин—
...ан одоо зохирбо.

...р таанса мушхараа,
...г үхибүүд худхараа.
...—набаа—набаа даа,
...ин нигээд ябаа даа.

...ан улам шангараа,
..., Намжил шалгараа,
... гоёр хатарна.
... һонёор матарна.

..., ульмы тоб-тоб гээ,
...ед халта тогтод гээ.
...—набаа—набаа даа,
...ан сэнгүү булай даа.

...р таанса халашоо,
...г үхибүүд шунашоо.
... сагаан лентэ
...илай мүр шэрбэнэ.

...лан улаан галстук
... хасар эльбэнэ.
...—набаа—набаа даа,
...ан улам шангадаа.

...ээшэд түргэдэнэ,
... татан үргэдэнэ,
...р, зөөлөөр жороолно,
...о тойроод гороолно.

..., Намжил—гол дунда,
...а залаха золтойл даа
...—набаа—набаа даа.
...а залаха золтойл даа.

...колай ДАМДИНОВ

...МОТОЦИКЛ ...ОРИН ХОЁР

Шог шүлэг

...ин дуратайл мотоциклдаа,
... зээрдээрээ бинь
гүйлгэдэгби
...осо һайнтай моридом
орходоо,
...ето мотоцикл муу гэдэгби.
...үүр бодоһоор
...раа барижа,
...н таладаа
...адамни.
...аам зээрдэмни
... гаража,
...лан ерэнхэй
...г захадамни.
...н хазаарлаад,
...дээ асардагби.
...лэжэ ...дуугаад,
...адагби.
...ин тиихэдэ—
... шарайнь ондоо—
..., носоно
...иклаа.
... шэдэлээд,
...энээд туһагүй,
...аа нөөхинь
...рижа үгэнэгүй...
...шамайхан ябуулбал даа,—
...н «хүлэг» иимэ
тумархуул даа
..., үндэртэ зогсошодог лэ,
..., шабартэ зоогдошодог лэ...
...йе харагты
... зээрдээрээ
..., сүхарижа үзөөгүйб,
нээрээ
... манажа оодоргоходоо.
...н шангаар иигэжэ
дууладагби
...н дуратайл мотоциклдаа
... зээрдээрээ бинь
гүйлгэдэгби!

ЗУРАГЛАЛ

ПИОНЕР БАДМА

Баргажан гол жолоогүй юм шэнги аашална. Нэгэл дахин нэлбэгэд гээ һаа, Үхэрын голой үүлэн хүхэ ногоон талмайе хабтайса дарашахаар бэлэн байха. Ууртай уһанай урда ямаршье добо хаалта болохоор бэшэ.

Үхэрын гол. Эндэ үбһэшэдэй байра, совхозой сабшалан. Жэл бүри энээ руу хоёр—гурбан звено ерэдэг. Сабшаха хадалан эндэ баян бардам юм. Хурамхаанай совхозой эгээн лэ найдалтай хадалан тэжэ нэрлэгдэдэг хадаа энэ һуури нютаг ехэ суута гаранхай.

Мүн энэшье жэлдэ Үхэрын голой ногоон һайн гараа. Тэндэ һурагшадай звено хүдэлөө. Совхозһоо абаһан түсэбөө түгэс дүүргээд, һүүлшынгээ һүри хаяха, сомохо гэжэ байтарнь аадарлажа, үбһэшэдые гамгүй сохибо.

Үдэшэ оройхон тэдэ отогтоо бусаа һэн.

Тиибэшье, Бальжи звеньевод нүхэдтөө:

— Баруун урдахи добо дээрэ гаргажа мүнөө обоологшо бухалнуудаа сомохо баатай болоод байнабди. Түргэхэн эдеэлэгты, ябая,—гэжэ тэрэ хэлээд, өөрөө түрүүлэн ябашаба.

«Мүнөөдэртөө яһала барагаар хүдэлмэрилөөбди даа. Ажаллаха бүри улам саашаа хүн байнаш даа»,—гээд томошог бэетэй Дарма хүбүүн дотороо бодон, саашалжа ябаһан дарга тээшээ хилам гэнэ.

Звено соохи эгээл хүгшэн хүн гэжэ нэрэ абаһан Бадмашка пионер гэнтэ: «Нүхэд, таанар намайе «үбгэжөөл» гэжэ юундэ нэрлэдэгөта? Тиимэ наһатай хүн гэжэ һанаа хадаа үгымни дуулаха юм бэшэ гүт! Хүгшэн хүн муу юумэ хэлэдэггүй, муухай юумэ һанадаггүй. Тиимэһээ бидэ Бальжи Гармаевичайнгаа даабари дүүргэхэ ёһотойбди. Отряд, минии хойноһоо ажалдаа!»—гэһэн бэеэрээ баруун урдахи добо руу гүйжэрхибэ.

Энээхэн үедэ хаанаһаашьеб даа, горн дуутараадхиба. Горнын дуутарамсаар, мэнэ һаяхан тархи түрыгөө табишаһан үхибүүд һэрд гэлдэн бодожо, жагсаалдаа зогсошобо.

Отрядай баруун дободо хүрэжэ ерэтэр Бальжи Гармаевич арба таран бухал һууритай сомоо һуурилжа байба. Отрядай ерэ-ерэтэр Бальжи Гармаевич яһала ехэ хүдэлмэри хэжэрхёо. Нюсэгэн бэеынь хүлэршэһэншье гээшэнь аргагүй. Балсангуудайнь монсогор томо шүрбэһэнүүд эригэшэжэ байгаад харагдана. Гансаараа хорёод бухал шэрэжэ асарһан, тэрэнээ һурилжэ, заримыень өөдэнь хаяжа байтараа хүүгэдтэ даабаринуудые үгэбэ. Иигээд лэ ажалшье наяршаба. Үхибүүдэй хүсэтэйшье, шадамарнуудшье гээшэнь. Ажалшье абьяастай. Сомоогой дэргэдэхи жэрэгэр бухалнууд үсөөрнэ. Һүри тэнгэри өөдөө ошоһоор лэ ошоно.

Нюруу да гараһан Бадмашка гэнтэ үгэ дуугүй болошобо. Тэрэ ажалаа мартажархиһан юм шэнги хойто зүг тээшэ харан байтараа гайхаһан, айһан янзатайгаар:

— Үер, нүхэд! Баргажан голнай: халяал!—гэжэ аалиханаар аад, бултанай дуулахаар хэлэбэ.

— Яагаа? Баргажан гол гэнэ гүш?!—гээд Бальжи Гармаевич асууна. Тиихэтэйнь хамта:

— Хэр холо ябанаб, али дүтэлөө гү?!

— Хэды метр үндэртэйб?!

— Энэ добо дээрэмнай гарахаар гү?—гээд дарья табилдашаба.

Тээгшье ажалдаа нэтэрһэн үбһэшэд үертэ дээрээ ортон алдаа һэн. Эгээл һүүлшынгээ бухалнуудые һурагшадай хаяжа байтарнь, Баргажан гол тэдэнэй хажууда нэлбэгэд гээд орожо ерэбэ. Уһанай түлхисын хэды шангадажашье байгаа һаань, ажалаа, саашань ябуулһаар. Уһан нэмэжэл байна. Тиибэшье үхибүүд арбан зургаан бухал һууритай һүриеэ соможо шадаба. Һүүлшынгээ бухалнуудые уһанай хүхэ хэлэн дээрэһээ буляажа абаа бшуу.

— Бальжи Гармаевич, яахабибди?! Уһан үшөө нэмэжэ байнал. Минии тахимһаа дээшэлшэбэ... Минии хүйһэндэ хүрөбэ... Минии үбсүүндэ хүрэхэнь!—гэлдэһэн һүрөөтэй абяанууд эндэ тэндэһээнь дуулдажа эхилбэ.

Энээхэн үедэ Бадмашка:

— Нүхэд, наашаа намдаа айлшалагты. Битнай тандаа үер тухай ульгэр хөөрэжэ үгэхэб! Наашаагты...—гээд тэрэ тармуураа һарбайба.

— Нээрээшье сомоо дээрээ гараагүйдэмнай болёо!

— Хэн энэ һүри сомохогүйбди гэлдээ һэм? Хэд тиимэ шархаалдангн байгаа һэм?!

Эдэ хөөрэлдөө шагнахашье сүлөөгүй, бишыхан Бадмашка нүхэдөө бултынь нэгэ нэгээр татажа һүри дээрэ гаргаба.

Иигэжэ энэ зунай һүүл багта Баргажанай пионернүүд Үхэрын голой нугада өөрынгөө шадабари, зоригые харуулаа бэлэй.

Бишыхан Бадмашка гэгшэнь энэ үерэй үедэ бултанһаа ехэ эрмэлзэл, оролдолго гаргаа һэн.

Хүндэтэ пионернүүд, мүн таанарайшье дунда Бадмашка шэнги хүбүүд, басагад олон байгаа ёһотой!

С. АНГАБАЕВ.

Ц. Х. ХУБИТУЕВА

ҮХИБҮҮДТЭ ЗОРЮУЛҺАН ШҮЛЭГҮҮД

Хажуурша н

Жэрд жэрд...
Жэрд жэрд...
Хяагай мүрнүүд
Жэрылдэн һунажа.
Хорёодхон наһатай
Женини магнайһаа
хүлһэн дуһална,
гашуун хүлһэн.

Басаган ехээр эсээл ха,
Бариһан хажуурынь удаарна.
Баруун гарайнгаа холоошье һаа,
Баарһан, үшөөл хүсэлнэ.
Жэрд... жэрд...
Жэрд... жэрд...

Омогхон Женини
Оншото далайса.
...Зали абажа,
Дууран байгаа
замби түби
залд гэнэ...
Жэрд жэрд...
Жэрд жэрд...

Бухалшан

Жороо бороёо шабхадан,
Зүндөө битнай табилуулжа,
Бухал шэрэнэб хабатай.
Бухалшан алдартайб.
Жороо борын ульгамда гү,
Жолоо минии бариһанда гү,
Жэрылдэһэн бухалнууд
Шэбэнэлдэһээр үсөөрнэ.
Митя, Балдан нүхэдөөрөө
Мүнөө баһал мүрысэнэб.
Үдэрэйнгөө даабарие
Үлүүлэн ходо дүүргэнэб.
Намар, һургуулиин элилхэдэ,
Нажарайнгаа ажал хөөрэхэб.
Жороохон мориёо заабол,
Зурагайнгаа урогто һнилэхэб.

Һүри

Шандааһа шангатай
Шираг залуу үетэнэй
адха соо
Ялайса мүлиһэн
Асын эшэ наадажа,
Аляа илдам хүүхэдтэй
Аалихан шэбэнэлдэн
гэтэрни,
Һүри дээшээл, дээшээл
тэгүүлжэ,
Һиимэгэр үүлэнэй
Хирхаг тулан,
зогсошолой.

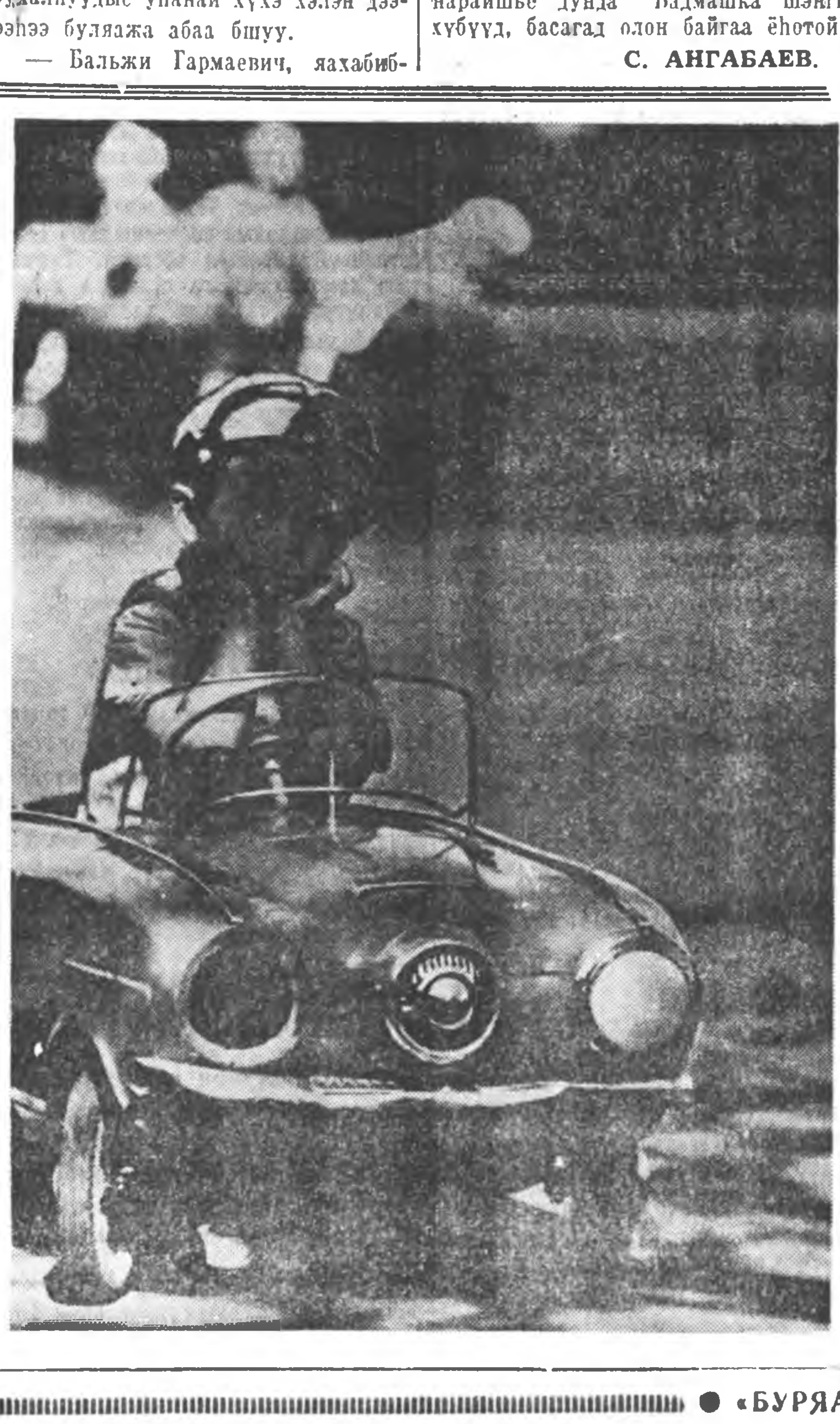
ГЭНТЫН „АЮУЛ“

Шуран машинаараа табилуулжал ябаа һэм. Харгын хажуугаархи модод жэрэгэд жэрэгэд гээд үнгэрнэ. Уулзаһан хүнүүд баяртайгаар даллаад гээгдэнэ. Булад хүлэгэй дүрбэн мөөрһөө тооһон бурьялна.

Эгээл иигэжэ ябатарни, гэнтын «аюул» болобо даа. «Зууе» харуулжа ябаһан машинамни гэнтэ хэлбэгэд гээд, урда нэгэ «нюдөөрөө» модо ошожо мүргэжэрхилэй.

Яарахада — даараха. Дан түргэдөө гээшэ гүб даа. Энээнһээ хойшо болгоожо ябаха болоо.

В. ГАУЧЕНОВЭЙ фотоэтюд.

МҮНӨӨ СТУДЕНТНЭР ЯБАҺАН, ЕРЭЭДҮЙН БАГШАНАР ИИМЭ НОМУУДЫЕ ҮХИБҮҮДТЭ ДУРАДХАНА

«ТАБА» (повесть), авторынь Ж. Балданжабон.

Энэ зохёол дотор совет һурагшадай һуралсал, хани нүхэсэл, эрмэлзэл тодо һонороор харуулагдаа. Повестиин геройнууд Баяр, Базар гэгшэдэй образууд һонирхолтой. Эдэ үхибүүдэй зан абари, һүбэлгэн ухаан алдуу эндүү бидэнэй бага наһа һануулха юм. Илангаяа хани нүхэсэл тухай уран зохёолшо бэшэхэдээ, нүхэсэл гээшые буруугаар ойлгохо ябадал хаа-яа тохёолдодог гэжэ харуулна. Нүхэрэйнгөө муу юумэ хээ хадань, тэрэниие нь бусадһаа нюуха далдалха, гэрэйнгээ даабарие хэнгүй ерэхэдэнь, өөрынгөө тетрадьһаа буулгуулха, үгышье һаа, үйлсэдэ ябахадаа, наншалдаа гаргаха, аха зоной үгэ дуулахагүй гэхэ мэтэ уршагта ябадалнууд үхибүүдэй дунда үзэгдэдэг. Эдэ бүгэдые уран зохёолшо Жамьян Балданжабон Баярай образ дээрэ ехэ һонёор зураглаһан байна.

«Таба» гэжэ повесть үхибүүдэй ехээр уншадаг номуудай нэгэн.

Ц.-Д. ДАШИЕВА.

«ТЭХЭ БАБАНЫН ТҮҮХЭ» (Үльгэр—поэмэ). Авторынь Б. Абидуев.

Энэ зохёол багашуулай эгээл дуратай, эгээл ехэ уншадаг номуудай нэгэн юм. «Бамбагархан һахалтай Бабана тэхэ уймар шоно, бархирдаг баабгай, аймхай шандаганай» урда имагтал зоригтой байһандаа илажа гараһаниинь ехэ һонёор бэшэгдэһэн. «Тэхэ Бабанын түүхые» бидэшье уншажа, үзэгтэ ороһон байнабди. Мүнөөшье үхибүүдтэ ехэ уншагдадаг. «Үлүү ехээр бабанажа, үхибүүдэй зугаа болоно ябаһан» тэхэ ой гараад ерэхэдээ уншагшын нюдэн дээрэ ехэ ондоо, хүсэтэй болоно хубилһан, гэртээ бусана. Энэ үльгэр — поэмэ ехэ уран хурсаар бэшэгдэһэн байна, хэлэниинь үхибүүдтэ ойлгосотой.

«Тэхэ Бабанын түүхэ» манай буряад совет литературын мартагдашагүй мүнхэ зохёолнуудай нэгэн гээшэ.

В. РАДНАЕВА.

«ЖЭЛЭЙ ДҮРБЭН САГ» (Рассказууд). Авторынь Б. Санжин.

Нээрээшье, жэлэй дүрбэн саг өөр өөрынгөө янза шэнжээр ямар һайхан бэ даа, ямар ондо ондоо будагтай, абяа шэмээтэй, үзэгдэлтэй байдаг гээшэб! Автор энэ ном соогоо байгаалиин хизааргүй гоё һайханиие зураглахаһаа гадна, орон нютагайнгаа баялигууд тухай тэрэнэй аша туһа тухай хайшан гэжэ тэдэниие хамгаалха, арьбадхаха тухай хэлэнэ. Жэшээнь, «Борбилоонууд» гэжэ рассказ соо хабарай мэхэй наранай үглөөгүүр шубуудые һэргээһэн тухай, хаанашье тон олоороо байрладаг жэжэ борохон шубуухайнуудай дорюун абяа шэмээн. жэгүүртэнэй дунда тэдэнэй онсо илгардаг тухай тэмдэглэгдэнэ. Борбилоонууд ногоон ургамалай эгээл шуналтай хамгаалагшад мүн гэжэ бишыхан үхибүүдэй ойлгоходо тус рассказ туһална. Ном соохи бусад рассказууд мүн лэ иимэ хүмүүжүүлхы удхатай, тэдэнэй һайн һайхан нүлөөн, үхибүүдтэ ехэ байханъ лабтай. Нютаг орондоо, байгаалиин баялигта дуратай, эзэн ёһоор хандаха мэдэрэл «Жэлэй дүрбэн саг» гэжэ Б. Санжинай номой түрүүлхэ байһаниинь дамжаггүй.

Ж. ДОРЖИЕВА.

«ҮБҺЭШЭД» (Рассказ). Авторынь Ц. Номтоев.

Энэ рассказ соогоо уран зохёолшо һурагшадай түрэл колхоздоо туһалһан тухай бэшэнэ. Тэдэнэр багша Гэрэлтэ Бадараевичай хүтэлбэри доро арба мянга шахуу центнер үбһэ хуряагаа.

Иимэ жэшээнүүд хаа хаанагүй олон ааб даа. Гэбэшье, уран зохёолшо тус рассказ соогоо хүмүүжүүлгын нэгэ хуби болохо — эбээ ололго тухай хөөрэнэ.

Үхибүүдэй звенодо Галша үбгэн туһалалсана. Аяар 83 наһатай болобошье, үшөөл хүнгэн, сарюун, һонор, ажалда ябаһан зандаал. Сугтаа хүдэлдэг үхибүүдэй олонхинь тэрэнэй гушанар болоно. Галша үбгэн, Гэрэлтэ Бадараевич гэгшэд үхибүүдэйнгээ үнэн зүрхэнһөө оролдоходо, ажал дээрэ бодолтой, шүрбэһэтэй, зоримгой болоно хүмүүжэхэдэ баярлана. Дээрэ дурсагдагша геройнуудай образууд мүнөө уеын совет хүнүүдэй һайн һайхан шэнжые бэедээ шэнгээһэн байна.

С. МЫТЫПОВА.

ШЭНЭ НОМ

«ШУЛУУНУУД ДУУЛАНА»

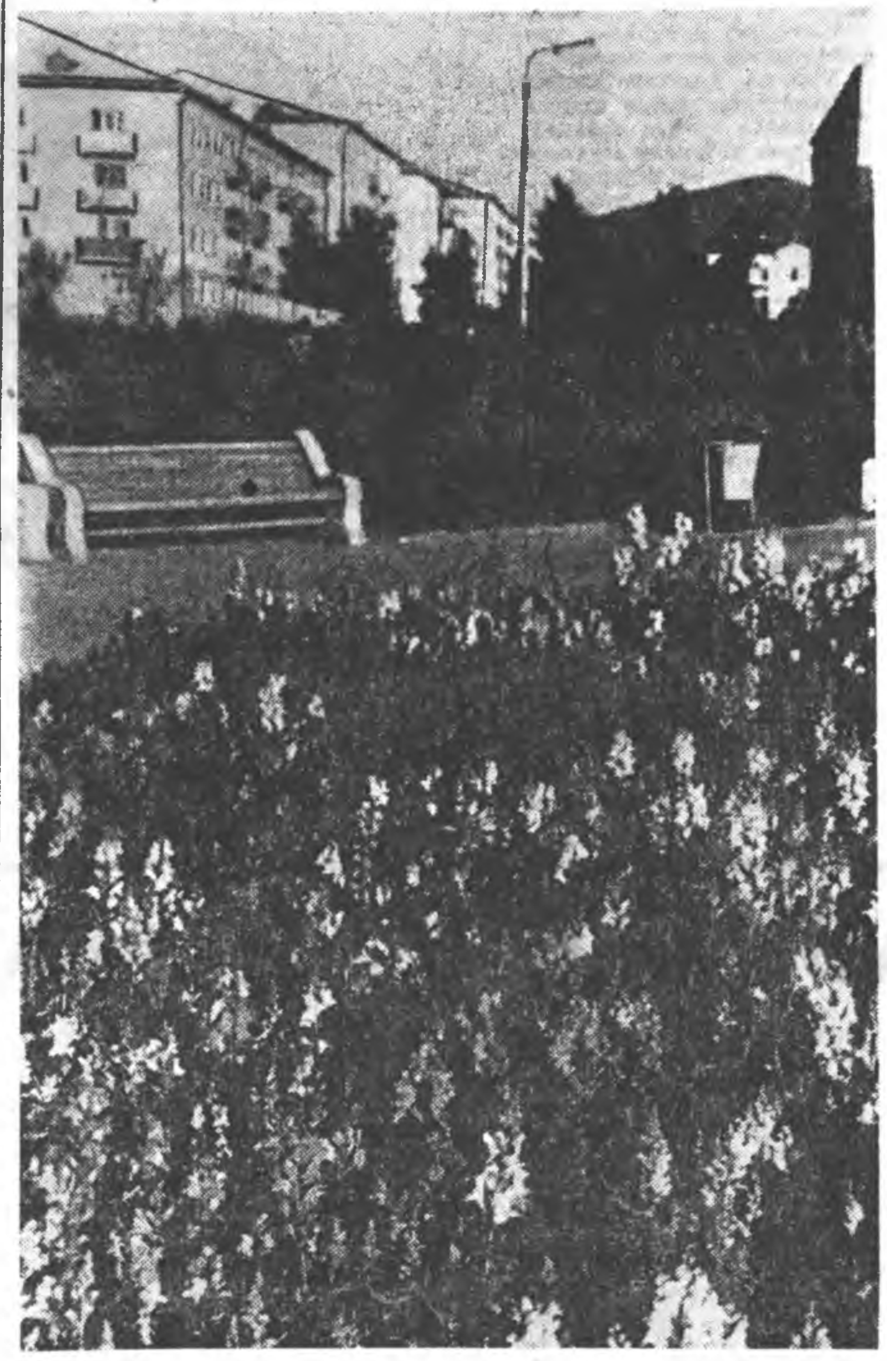
1963 ондо хэблэгдэн гараһан «Байгалай басаган» - гэжэ Ц.-Д. Дондоковагай шүлэглэмэл повестине үргэн ниитэ уншагшаднай һонирхон уншаһан байха. Тэрэнэй удаа шэнэ шүлэгүүдэйнь хэдэн сборнигууд барлагдажа, уншагшадай дунда тараһан юм. Харин мүнөө жэлдэ Буряадаймнай мэдээжэ поэтесса Цырен-Дулма Дондоковагай «Шулуунууд дуулана» гэһэн үшөө нэгэ эпическэ поэмэ ном болгогдон хэблэлһээ гаража, номой магазинуудаар тараба. Энэ домогто поэмэнь тайгын бишыхан гол—Ааланай эрьенүүдһээ һабагшаяа татажа захална...

Энэ горхоной эрьедэ долоон обоо шулуун бии юм хаш. Энээнииє Хоринн тайшаа Дамба-Дугар Эрэнсын захиралтаар 17-дохи зуун жэлэй һүүл багта үгытэй ядуу эхэнэрнүүд зөөжэ, обооложо бодхоһон юм. Хүбүүгүй байһан тула үеын үедэ нэрэеэ нэрлүүлхэ гэжэ тэрэ тайшаагай бодхоолгоһон долоон обоо шулуун мүнөөшье хүрэтэр байдаг. Тэрэ үеын жэгшүүритэ байдалай дуһалнууд шэнги тобойлдоһон хүйтэн хүшөөнүүдһээ поэмэеэ эхилэн, хүшэр хүндэ дарлалта доро ами наһаяа алдаһан эхэнэрнүүдэй хуби заяан тухай домоглоно.

Поэмэ дүрбэн бүлэгһөө бүридэнэ. Нэгэдэхи бүлэгтөө 200 сэдьхэлэйнгээ дуудалгаар 200 жэлэй саада тээ хосорһон эхэнэрнүүдэй хуби заяан тухай, үгытэй ядуу ажалша малшадай гашуун зоболон тухай зэбүүрхэлээ мэдүүлнэ. Хоёрдохи бүлэгтэнь Шэтын үргэн дардам харгын хажуугаар зэргэлэн урдаһан тайгын горхон хэды юумэ хараа (хүн зоной сэдьхэл энэ горхоноор зэргэсүүлэгдэнэ). Энэ горхон «Хаатаршан» гэжэ нэрлэгдэһэн хубисхалшадай холоһон хүл доогуурнь хүбхэхэнөө зөөлэлэн дэбдижэ үгөөд, ангахадань сэбэрхэн тунгалаг уһаараа ундалуулаа. Энээнһээ хойшо тайгын горхоной эрьеэнь хатуу боложо, эдээниие хайрлажа уһаниинь һэргээ. Тингэбэшье хүхэ набшата хабарай ерэхэдэ, хүбшымнай горхохон эршэ орожо, хүхэ далай тээшэ зорин урдан тэхэдээ, Октябриин хубисхалай урда тээ арад зон хүшэр байдал тухайгаа бодожо үзэхэһөө гадна, ямар нэгэ шэнэ һайхан жаргалта байдал тээшэ шармайн эрмэлзэдэг байгаа гээд поэтесса хэлэнэ. Гурбадахи бүлэг соо Совет засаг байгуулгада буряад арадай, эхэнэрнүүдэй халуун хабаадалга, ород, буряад ажалшадай хамтын тэмсэл, хани барисаан тухай домоглон харуулагданхай. Номой дүрбэдэхи бүлэгтэ түүхын хуудаһан улам саашаа ирагдана. 1920—30 оной комсомолшууд, социалис байгуулалта, дайнай уршаг, тэрэнэй хойто тээ совет хүнүүдэй урагшаа, космос хүрэтэр дабшалга, ерээдүй һаруул һайхан үеын түрэжэ, бии боложо байһан тухай ниитэлэгдэнхэй.

Энэ ном соо 200 жэлэй саада тээ бодхоогдоһон 7 обоо шулуун соо булуулһан эхэнэрнүүдэй гашуун зоболон, нюдэнэй нёлбоһон тухай хэлэгдэнэ, мүнөө үеын эхэнэрнүүдэй хүхюун жаргалтай хуби заяае магтан дуулана.

Вл. ЖИГЖИТОВ.

Улаан-Үдэ хотымнай гудамжа талмайнуудаар гоё һайхан сэсэгүүд һалбаржал байдаг.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

МАРКЫН «АНГУУШАД» ОЛОШОР

Улаан-Үдын Октябрьска райондо, Терешковагай нэрэмжэтэ үйлсын хорин зургаадахи номерой гэрэй доодо дабхарта «Фелателия» гэжэ тусхай магазин нёдондо нээгдээ һэн. Тэрэ магазинай үгы байхада, маркануудые «Союзпечатиин» киоскнуудта наймаалдаг бэлэй.

«Союзпечатиин» городой таһагай хүдэлмэрилэгшэд «Фелателия» гэжэ магазинииє мүнөөнэй гуримаар шэмэглэжэ, хүнэй нюдэндэ урин болгохын түлөө яһала оролдоо. Эндэ элдэб түхэлэй марканууд, уран зурагуудай зүйлөөр шэмэглэгдэһэн открытканууд, фелателиин журналнууд, зуруулай хайрсагуудай няалтанууд болон элдэб тэмдэгүүд бии.

Байгша ондо социалис оронуудай, онсолон хэлэхэдэ, Болгариин, Польшын, ГДР-эй, Вьетнамай, Кубын марканууд магазинда элбэтээр ерэдэг болоһон. Тэдэниие худалдан абагшадай тоо һураггүй олошороо. Социалис гүрэнүүдэй марканууд оронойнгоо түүхэтэ-революционно зам тухайнь, олон зуун жэлэй домогтой соёл болбосорол, социализм байгуулжа байгаа арадуудай баатарлиг ажал тухай хөөрэнэ.

Мүн агуухэ вождьнор Карл Марксын, Фридрих Энгельсэй, Владимир Ильич Ленинэй ажал ябуулгые зураглан харуулһан марканууд олон бии. Мүн коммунис болон хүдэлмэришэдэй партинуудай түүхэтэ зам тухай домоглоһон маркануудые эндэ олохот.

Маркын «ангуушад» дэлхэйн болон алибаа үндэһэ яһатанай соёлой ажал ябуулагшадай дүрэ зурагуудтай маркануудые олоор абадаг. Ганса үгөөр хэлэхэдэ, социалис оронуудай марканууд ажалша хүнүүдые магтадаг юм байна.

Магазинай хүдэлмэришэд аха дүү оронуудай маркану... ной нюдэндэ харагдахаа... кэдэ табинхай. Иигэжэ ... оронуудай марка, зураг... лателистнүүдэй дунда ... дэлгэрүүлгэ интерна... хүмүүжүүлгэдэ ехэ удх... тай бшуу.

Һүүлэй үедэ магази... маада Африкын, Азиин, ... Америкын оронуудай м... бии болоо. Тиигэжэ фе... нэрэй альбомууд шэнэ ... болоо.

Тэрэ магазинай хоёр на... А. Ф. Калашникова, А. С... гэгшэд наймаагаа хүрда... тын тула оролдоно. Ти... лателистнэрэй тоо оло... гээшэ удхатай. Мүнөө үе... городто маркын «ангу... тоо табан зуугаад хүрө... эдэбхитэй фелателистнэ... най ажалда туһална.

Н. ХАЗА...

СЭСЭГҮҮДЭЙ ВЫСТАВКЭ

Һаяшаг Хяагта хотын амаралтын парк соо сэсэгүүдэй выставкэ нээгдээ. Тэрээндэ Хяагтын гурбан дунда һургуулиин, мүн Пионернүүдэй байшангай эдир юннадуул хабаадалсаа. Гадна тус хотодо ажаһуудаг, янза бүриин сэсэгүүдые олоор ургуулдаг 20 гаран хүн выставкэдэ өөһэдынгөө экспонадуудые табяа. Жэшээлхэдэ, эндэ ветеринарна врач Б. Т. Скробинскиин 10 гаран янзын гладиолусуудые улад зон хаража һайшаагаа. Пенсионер нүхэр К. А. Чернышевагай ургуулһан 25 янзын георгинанууд мүн лэ олоной анхарал татаа.

Гэртээ сэсэг олоор таридаг һайн һайхан заншалтай Н. Балуевагай, Н. Смолинагай, мүн Н. Васильев гэгшын выставкэдэ харуулһан сэсэгүүд харагшадай үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө.

Энэ выставкын дүнгөөр олон һайшаал, баясхаланда ... байгаалиие хамгаалха об... зүгһөө Хүндэлэлэй гра... даар, үнэтэ бэлэгүүдээр ... даа.

Тиихэдэ Пионернүүдэй ... гай болон нэгэдэхи, хоёрд... ... уулинуудай эдир юннад... ти, 2-дохи, 3-дахи шаты... муудта хүртөө.

Э. БАД...

ДАБШАХА АРГА БИИ ГҮ?

СССР-эй хоёрдохи бүлэгэй «А» класста наададаг футболистнуудай дунда ээлжээтэ уулзалганууд боложо үргэлжэлһөөр. Хабарһаа хойшо наадан бүхэнөө эрхим һайнаар үнгэргэжэ эхилһэн команданууд олон очкотой боложо, түрүү һууринуудые эзэлжэ ябана. Зүгөөр эрхимээр наададаг командануудай хажууда бирагүйгөөр наадажа ябаһан командануд бии. Тэдэнэй тоодо манай «Сэлэнгэ» команда нэн түрүүлэн оруулагдаха болоно. Яахадааб гэхэдэ, манай футболистнуудай дунда нааданай гурим сахиха, ёһотой гэгшын хүтэлбэрилэгшэ мүнөө хүрэтэр олдоодүй байна. Командын ахалагша тренер боложо ерэһэн Киселев урдань «Б» класста наадажа ябаһан Братск городой «Пурсей» командын футболистнуудай тренер ябаһан. «А» классай эрилтэ һураггүй дээшээ. Тиимэһээ футболой техникын дүршэлөөр бага байһаниинь элирнэ.

Хэнэйшье мэдэхээр, футболистнууд гээшэ шанга журамтай, тэсэбэри ехэтэй, команда соогоо онсо өөрын дүршэл, шадабаритай, арга дүрэтэй байха ёһотой. Эдэ бүгэдэ тренерэй ажалһаа сүм дулдыдана бшуу. Зүгөөр эдэ эрилтэнүүдые манай футболистнуудай наадаанһаа ажаглаад орхихын аргагүй байдаг. «Сэлэнгэ» командын футболистнууд өөрынгөө талмай дээрэ наадахадаа хаба соогоо оролдожо, футболдо дуратайшуулай урма заһахые һэдэдэг. Теэд ходо өөрынгөө стадион дээрэ наадахагүймнай элитэ. Тиигээд ерэхэлээрэе, ондоо тээ ошон сасуугаа урагшагүйдэжэ, уулзалга бүхэндөө шүүгдэшэнэ. «Сэлэнгэ» һүүлшын хоёр наадые «Кузбасс», «Томлес» командануудтай үнгэргэһэн байна. Теэд эдэ уулзалтануудта 1:0, 4:1 гэһэн тоотойгоор шүүгдэжэ ерэбэ ха юм. Эндэ ахалагша тренер командын начальник хоёр гол һуури эзэлжэ, футболистнуудайнгаа али талада наадаха байһые зүбөөр тодоруулжа үгэхэ уялгатай байгаа. Хабарһаа хойшо манай футболистнуудай хэниинь али талада наадажа эхилээ һэм бэ, тэрэл һууридаа наадажа ябаһаар. Тиихэдээл бусад командануудта өөһэдынгөө дүршэлэй нюусые дэлгэжэ үгэнэ бэшэ гү? Буруу һүрэхэдөө командын начальник Вампилов һүүлшын хоёр наадаанда хабаадалсаагүй, элдэб шалтагаан бэдэрээд, гэртээ үлэһэниинь гайхалтай. Иигэжэ байхадань командын дунда ямар журам байхаб даа. Эдэ бүгэдэһөө боложо, манай команда ондоо городуудта ошоходоо команда бүхэндэ шүүгдэшоод лэ бусана. Мүнөө манай команда оройдоо 23 очкотой, хойноһоо гурбадахи һууридa дахинаа түригдэбэ. Тиихэдэ ворота руугаа 41 бүмбэгэ алдажа, бусад командануудай дундаһаа хоёрдохи һуури эзэлнэ. Хабарһаа хойшо сохижо оруулһан бүмбэгынь тоо 25:41 болоо бшуу. Иигээд байхада үлэһэн 11 наадандаа бүхы техникэеэ али болохоор хэрэглэжэ, ядахын сагта 16—17-дохи һуури эзэлхые оролдохо бэзэ гэжэ һанагдана. Юуб гэхэдэ, ерэхэ жэлдэ «А» классай командануудые үсөөрүүлхэ гэһэн һанамжа бии ха юм. Мүнөө жэлдэ бирагүйгөөр наадаһан һүүлшын дүрбэн команда эдэнэрэй дундаһаа түригдэшэхэдөө болохо. Тэрэ тоодо манайшье команда этэрэгдэжэ, дахинаа «Б» класста ороходоо болохо. Тиимэ юумын болохогүйн тула, һайнаар наадажа, урагшаа дабшаха зорилго «Сэлэнгын» урда табигдана.

Мүнөөдэр «Сэлэнгэ» ... ээлжээтэ 29-дэхи наада... гөө стадион дээрэ үнгэ... Айлшаар манайда Ба... «Темп» команда ерэнхэ... шаднай 27 очкотой, арба... дахи һуури эзэлжэ ябана...

Энэ уулзалгада эрх... наар наадажа, хоёр оч... хыень «Сэлэнгэ» коман... футболистнуудта хүсэе.

Т. БАДМ...

„А" классай хоёрдохи бүлэгэй футболистнуудай дунда СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн мүрысөөнэй дүн

Командануд	наадаа	шүүгээ	тэнсээ	шүүгдээ	бүмбэгэ	очконууд
1. «Иртыш» Омск	28	15	8	5	27—14=+13	38
2. СКА Хабаровск	28	13	9	6	25—16=+ 9	35
3. «Кузбасс» Кемерево	28	15	4	9	31—24=+ 7	34
4. «Политотдел» Ташкентын обл.	29	12	8	9	36—24=+12	32
5. «Нефтяник» Фергана	29	9	14	6	24—18=+ 6	32
6. «Строитель» Ашхабад	29	14	3	12	52—38=+14	31
7. «Энергетик» Душанбе	29	13	5	11	46—36=+10	31
8. «Томлес» Томск	28	11	9	8	33—26=+ 7	31
9. «Аэрофлот» Эрхүү	29	11	9	9	30—36=— 6	31
10. «Луч» Владивосток	28	10	9	9	25—24=+ 1	29
11. СКА Шэтэ	28	11	7	10	29—32=— 3	29
12. «Зеравшан» Навои	29	10	9	10	30—31=— 1	29
13. «Шахтер» Караганда	28	9	10	9	29—21=+ 8	28
14. «Восток» Усть-Каменогорск	29	11	6	12	26—36=—10	28
15. «Темп» Барнаул	27	8	11	8	20—17=+ 3	27
16. «Алга» Фрунзе	29	9	9	11	19—26=— 7	27
17. «Рассвет» Красноярск	29	9	9	11	31—32=— 2	27
18. «Металлург» Чимкент	29	6	12	11	26—35=— 9	24
19. «Сэлэнгэ» Улаан-Үдэ	28	8	7	13	25—41=—16	23
20. «Памир» Ленинабад	29	5	8	16	25—40=—15	18
21. «СКА» Новосибирск	28	1	10	16	19—40=—21	12

ХИЛЫН СААДАҺАА
ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО

Арадай Польшын амжалтанууд

ВАРШАВА. (ТАСС). Ургасын һайндэрые, бүхы ажалша хүнүүдэй һайндэрые арадай Польшо тэмдэглэбэ.

В. Гомулка ехэ үгэ хэлэжэ, суглараагшадта хандаа. Мүнөө жэлдэ ороо һото, тоһолиг ба бусад тариянай һайн ургаса орон дотор абтаа, эбэртэ бодо малай, хонидой тоо олон болоно, һү ба мяхан бүри ехээр абтана гээд тэрэ тэмдэглээ. Арадай Польшын тогтоһонһоо хойшонхи 24 жэлэй туршада соо манай ажабайдалай һалбари бүхэндэ туйлагдаһан бүхы юумэнүүд поляк арадай дабшажа ябаһан политическэ замай зүб байһан тухай гэршэлжэ үгэнэ гээд үгэ хэлэгшэ мэдүүлээ. Арадай Польшын гүрэнэй хилэнүүдэй ойроо хүртэшэгүй байлгые, тэрэнэй амгалан хүгжэлтые батаар хангаха гээшэ парти ба правительствын политикын гол удхыень тодорхойлдог зорилго гол болоно гээд В. Гомулка онсолон тэмдэглээ. Өөрынгөө ороной хилые поляк арадай лай хэхэ аргаар хэзээдэшье хамгаалхыень бидэнэр хүсэхэгүй байнабди. 1939 оной гашуудалта сентябриин түүхые ямар нэгэн түхэл янзаар дахяад тохёолдуулха ябадал поляк арад хэзээдэшье гаргуулхагүй.

Польшодо зэбсэгтэ доботолгын хэгдэхэ аюул тухай, Польшын гүрэнэй хилэнүүдые хубилгахые дайсанай эрмэлзэдэг тухай хэлэхэ шалтагаан бии гээд В. Гомулка тэмдэглээ.

Европодохи байдалые хубилгаха, дэлхэйн хоёрдохи дайнай дүнгүүдые хэрэгсээхэгүй, милитарис Германиие һэргээхэ эрмэлзэлгэ Европодохи эб найрамдалда тон ехэ аюул, Варшавска договорой гэшүүн гүрэнүүдэй аюулгүй байдалда ехэ түбэг болоно гээд В. Гомулка хэлээ. Энээнһээ уламжалан, Чехословакида һаяхан болоһон ушарнууд тухай, социалис оронуудһаа тэрэниие таһалха аюулай тохёолдоһон тухайда тэрэ тогтоһон байна.

Чехословакида өөһэдынгөө сэрэгүүдые эльгээһэн гүрэнүүдтэ эсэргүүгээр дэлхэйн хархис этэгээдүүдэй гаргаһан шууяан социалис Чехословакиин бүрин эрхые хангалга, тэрэ орониие хамгаалха ябадалтай ямаршье холбоогүй гээд В. Гомулка үргэлжэлүүлэн хэлээ.

Империализмын уршагта политика, тэрэнэй хэдэг эзэрхэг түримхэй дайн байлдаанууд, бусад арадуудай дотоодын хэрэгүүдтэ зэбсэгэй хүсөөр хамааралга дайсан тушаа һэримжэтэй байхыемнай, социалис оронуудай аюулгүй байдал тухай оролдолго гаргахыемнай маанадые һургана. Иимэ юумэ хэхыемнай дэлхэйн хоёрдохи дайнай түүхэ, гитлеровскэ Германиие илахын тулада манай оронуудай арадуудай ехээр хохидоһон ушар маанадые һургана. Фашизмһаа Европые сүлөөлхын түлөө Советскэ Союз өөрынгөө 20 миллион солдат ба эрхэтэдые алдаа гэжэ хэншье бү мартаг гээд тэрэ тэмдэглээ. Бүрин эрхэ тухай юрэл хэлэдэг хүн бүхэн Варшавска договорто хабаададаг оронуудай сэрэгүүдэй Чехословакида оролгые буруушааһан үгэ хэлэхээр шиидэхынгээ урда тээ мартагдаһан гү, али өөртэнь мэдэгдээгүй иимэ баримтые һанажа үзэг лэ. Манай ороние гитлеровецүүдэй эзэмдэжэ байһан үдэр бүхэндэ эндэхи 3 мянган эрхэтэн дунда зэргээр алуулдаг байгаа. Польшые эзэмдэлгын бүхы үе соо гитлеровскэ гэмтэдэй гарһаа манай 6 миллион үлүүтэй хүн гү, али бүхы зоной 22 процент алуулһан байна. Иимэ тус һүрдэмөөр тоонуудые ойндоо оруулбал, Польшын, Варшавска договорто хабаадагша бүхы гүрэнүүдэй аюулгүй байдалда Чехословаки ямар удха шанартайб гэжэ тэдэ ойлгохо байха.

Европодохи эб найрамдалые ба аюулгүй байдалые хангаха, Советскэ Союзтай, Варшавска договорто хабаададаг бүхы гүрэнүүдтэй аха дүүгэй нэгэдэлтэй, харилсаа холбоотой байха гээшэ ПНР-эй гадаадын политикын гол удхань саашадаашье байха гээд В. Гомулка үтынгөө түгэсхэлдэ хэлээ.

Чехословакидахи байдал

Дотоодын политическэ шухалын шухала асуудалнуудые хаража үзэлгэдэ зорюулагдаһан заседанинуудые КПЧ-гэй ЦК-гай Президиум, ЧССР-эй правительство һүүлэй үдэрнүүдтэ үнгэргөө.

КПЧ-гэй ЦК-гай Президиум бүхы эхин организацинуудта бэшэгүүдые эльгээжэ хандаа. ЧТК агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, «хэтэрмэ политикада эсэргүүсэн, али бүхы харюусалгагүй эрмэлзэлгэнүүдтэ эсэргүүсэн, январиин һүүлээрхи политикада, Московско хэлсээндэ түбэг татаха эрмэлзэлгэнүүдтэ эсэргүүсэн тэмсэхэ шухала» гэжэ ЦК-гай Президиум өөрынгөө бэшэг соо тоолоһон байна.

Национальна фронтдоородог партинууд болон организацинуудай түлөөлэгшэдэй заседани Прагада мүн лэ болоо. Энэ заседанида хабаадагшад президент Л. Свободада бэшэг эльгээжэ, тэрэниие хүсэдөөр дэмжэжэ байһанаа найдуулаа.

Чехословакиин Компартиин хиналта-шалгалтын областной ба городской комиссинуудай түлөөлэгшэдэй зүблөөн КПЧ-гэй ЦК-да үнгэргэгдөө. Мүнөөнэй байдал ба Хиналта-шалгалтын центральна комиссиин зорилгонууд тухай тэрэнэй түрүүлэгшэ М. Якеш элидхэл хээ. «Комисси хадаа үгэдөө хүрэдэг байха гол ёһые хамгаалха, КПЧ-гэй ЦК-гай августын пленумэй шиидхэбэринүүдые, Москвада болоһон хэлсээнүүдэй тобшололнуудые шууд сэхээр дүүргэлгые хинаха» гээд тус зүблөөн тухай мэдээсэл соо хэлэгдэнхэй.

Чехословакида үдэр бүриин газетэнүүд дахяад гарадаг болоо, недели бүриин болон бусад хэблэлые барлан гаргаха эрхэ байдал бии болгогдоо гээд ЧССР-тэ шэнээр байгуулагдаһан хэблэлэй ба информациин асуудалнуудай управлени мэдээсээ. Тогтоогдоһон гуримай ёһоор бүридхэлдэ ороогүй хэблэлнүүд нюуса гэжэ тоологдоод, ЧССР-тэхи хуулинуудай ёһоор мүрдэгдэхэ гэжэ управлени тайлбарилаа. Энэ хэмжээн хадаа олониитын информациин хэрэгсэлнүүдэй хүдэлмэриие гуримтай болгохо, тэдэниие социализмын хэрэгтэ харшаар хэрэглэхэ ябадал гаргуулхагүй зорилготой.

Тиигэбэшье өөрынгөө хүдэлмэри һэргээһэн хэблэлэй зарим органууд КПЧ-гэй ЦК-гай, ЧССР-эй правительствын мүнөөнэй хараа шугамые хэрэгсээнгүйгөөр социализмда харша хараа бодол баримталһан зангаараа. Жэшээлхэдэ, Хойто-Моравска «Нове свобода» гэжэ областной газетэ союзна социалис оронуудта харша һанал бодол һүжэрөөн дэлгэрүүлхэ зорилготой материалнуудые хододоо толилно.

Чехословак арадта туһаламжа үзүүлхэ тухай социалис оронуудай шиидхэбэринь «нүлөөлдэг газарнуудаа хубаарилха» тухай США-тай тэдэнэй үгэсэлгын үрэ дүн болоно гэһэн хэбэртэйгээр империалис номнолшодой, Пекиндэхи идхалгашадайнь хоро шарата хардалга гүрдэлгые дабтаһан статья энэ газетэ һаяхан толилоо. Энэ хардалга гүрдэлгын үндэһэ баримтагүй байһаниинь тодоруулагдаһан байгаа гэжэ мэдээжэ. Гэбэшье тэрэниие «Нове свобода» газетэ өөрынгөө хуудаһанууд дээрэ дахяад гаргаһан байна.

Иимэ харша ябуулгануудай элитээр хэгдэхын хажуугаар Чехословакиин хэблэлэй зарим органууд, тэрэ тоодо центральна органууд, мүн лэ иимэ удхатай аад, харин балартуулан далдалһан зүйлнүүдые толилно.

Хэн иимэ аргануудые хэрэглэнэб, тэдэнэй мэхэ гохо обёорогдонгүй үлэхэ гэжэ багсааһан тэдэнэр түнзэгы ехээр эндүүрнэ гээшэ.

Чехословакидахи оршон байдал заһаруулгада хэблэлэй үүргэ ехэ, тиимэһээ тэрэнэй харюусалгань ехэ. Хэблэл, информациин бусад хэрэгсэлнүүд социализмын, аха дүү оронуудай хоорондохи хани барисаанай аша туһада тааруугаар үнэн сэхээр хэрэглэгдэхэ ёһотой гэжэ ЧССР-эй ажалшад хүлеэхэ эрхэтэй.

Капиталис оронуудай хэблэл харша этэгээдүүдые али болохоор урмашуулна, арадта харша, социализмда харша зорилгоор Чехословакиин хэблэлые хэрэглэхые оролдоно гэжэ тэмдэглэнгүй гарахын аргагүй. Тиихэтээ хамта хардалга гүрдэлгэ хэһэн зүйлнүүдээр тэдэниие хангана.

Социализмда харша хүсэнүүдэй, хилын саанахи үмөөрэгшэдэйнь ябуулганууд өөһэдынгөө харюусалгые мэдэрдэг ЧССР-эй партийна, гүрэнэй хүдэлмэрилэгшэдэй һанаа зобоохо ёһоороол зобоонo. Иимэ һанаа зоболго областной, районно, городской национальна комитедүүдэй түлөөлэгшэдэй ниитэсловацка зүблөөн дээрэ элирхэйлэн мэдүүлэгдэнэ.

ТАСС, сентябриин 9.

МАРК ДРЮМО БЕЛЬГИИН КОМПАРТИИН ТҮРҮҮЛЭГШЭЭР ҺУНГАГДАБА

БРЮССЕЛЬ. (ТАСС). Э. Бюрнелиин наһа бараһанай һүүлээр Бельгиин Компартиин түрүүлэгшын уялга дүүргэжэ байһан Марк Дрюмое партиин түрүүлэгшээр ЦК-гай пленум һунгаа.

ООН-ой АЮУЛГҮЙН СОВЕДЭЙ ЗАСЕДАНИ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). ОАР-һаа ООН-ой Аюулгүйн Соведэй дэргэдэ байдаг сагай үргэлжын түлөөлэгшэ Мохаммед Эль-Куни гэгшын эрилтээр сентябриин 8-най үдэшэ Соведэй яаралтай заседани болоо. Египедэй Суэц, Исмаиль, Порт-Тауфик, Эль-Кантара городуудые сентябриин 8-да буудажа, Израиль баһа нэгэ эзэрхэг түримхэй ябуулга зорюута хэбэ гээд Эль-Куни энэ бэшэгээрээ Соведтэ мэдүүлэн дуулгаа.

Израилиин сагай үргэлжын түлөөлэгшэ Иосеф Текоа Соведые зарлаха эрилтэ мүн лэ яаралтайгаар хэһэн байна. Суэцкэ бүхы шахуу каналые зубшаад байһан Египедэй городуудые Израилиин сэрэгүүдэй шангаар буудаһыень «өөрыгөө хамгаалһан ябуулга» хэбэртэйгээр бэшэг соогоо харуулхые тэрэ һэдээ.

ООН-һоо Дунда Зүүн зүгтэ байдаг бүлэг ажаглагшадые толгойлогшо генерал Одд Буллиин эльгээһэн мэдээсэлтэй Аюулгүйн Соведэй гэшүүдые заседаниин эхиндэ ООН-ой генеральна секретарь У Тан танилсуулаа. Буудалдаа зогсоохо тухай ООН-ой ажаглагшадай үгэеэ ойлголсолгые хангажа шадаһанай һүүлээр, 4 шахуу часай турша соо үргэлжэлһэн буудалдаан болюулагдаһан байна гээд ажаглагшадай бүлэгые толгойлогшо мэдээсээ.

УРДА ВЬЕТНАМАЙ ПАТРИОДУУДАЙ АМЖАЛТА

ХАНОЙ. (ТАСС). Урда Вьетнамай Арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүд август һарада дайсанай 60 мянга гаран солдадые, тэрэ тоодо 20 мянга гаран американецуудые, тэдэндэ туһалдаг оронуудайнь армиин солдадуудые хүлһөөнь буулгаа гээд Освобождение агентствын дамжуулгада үндэһэлэн ВИА агентство мэдээсэнэ.

Энэ үе соо дайсанай 800 гаран танк, бронетранспортер, 100 шахуу сэрэгэй судна, хэдэн зуун самолёт ба вертолёт усадхагдаһан гү, али гэмтээгдэһэн байна. Урда Вьетнамай патриодууд зуу шахуу томо буу усадхаа, дайсанай 25 сэрэгэй складые галдаа.

ЛИВИИН ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ШИИДХЭБЭРИ

ЛОНДОН. (ТАСС). Ороной газар дээрэһээ хариин бүхы сэрэгэй баазануудые усадхаха һанаашалгатай байһанаа Ливиин шэнэ правительство һанаашалга гаргажа байнхай. Ливиин правительствын мэдүүлгые үндэһэ болгон Рейтер агентствын корреспондент энээн тухай Триполиһоо мэдээсээ.

Ливиин газар дээрэ Америкын ба Англиин сэрэгэй баазанууд байдаг гэжэ мэдээжэ.

Наблусска түрмэ соо

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Израилиин эзэрхэг түримхэйшүүлэй булимтаран абаһан араб газарнууд дээрэхи түрмэнүүдтэ хэдэн олон мянган арабууд хаалтада һуудаг. Иорданиин Наблус городтохи иимэ түрмэнүүдэй нэгэн тухай «Нью-Йорк таймс» газетын корреспондент Джеймс Феррон хөөрэнэ.

360 араб, тэрэ тоодо эхэнэрнүүд ба үхибүүд түрмын камеранууд соо олоороо хаагдаад, шала дээгүүр унтадаг гэжэ Феррон бэшэнэ. Эхэнэрнүүдэй нэгэндэ 14 һаратай хүбүүгээ камера соо абажа орохыень зүбшөөһэн байна. «Манайда карцернууд соомнай хододоо хүнүүд дүүрэнхэй байдаг» гээд түрмын начальник Голан корреспондентдэ үбайгүйгөөр мэдүүлээ. Энэ городые израилиинхидай эзэлһэн сагһаа хойшо, тайлбарилан хэлэбэл жэл бага үлүүтэй сагай соо гурба мянга табан зуун араб энэ түрмэ соо орожо һуужа гараа гээд түрмын начальник мэдээсэһэн байна. Наблусска түрмэ соошье һуужа байхадаа арабууд эзэмдэгшэдтэ эсэргүү тэмсэлээ зогсооногүй.

ПРАВДА БУРЯТ...

Мүнөөдэрэй номе...

Нэгэдэхи хуудаһанда: ... да» газетын түрүү бэша... Павлов ба тэрэнэй нүхэд... А. Рыжков, А. Истомин ... фоторепортаж. ТАСС-ай ... мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: ... райкомуудай пленумууд... мэдээсэлнүүд. «Адууһа м... хан таргалуулга ба аша... гэһэн А. Сурмачай статья... рүүн сибириинхидэй ... уряална» гэһэн А. На... корреспонденци.

Гурбадахи хуудаһанда: ... комсомолшуудай редакци... гээһэн бэшэгүүд. Хилын са... абтаһан мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: ... сэл үргэлжэлһөөр» гэһэн ... материал. Нютаг нютагай ... Соносхолнууд.

СЭНХИР ЭКРАНУУ...

13 часһаа 16 час ... Москваһаа дамжуулга, 13 ... минутаһаа «Советский спо... зетын шанда хүртэхын ... хоккей наадалгаар эхилһэ... сөөн харуулагдаха. 16 ча... хүрэтэр амаралта.

18 часһаа «Петя и во... һэн үльгэр-балет. 18 час ... нутаһаа «Поэзия» гэжэ те... онно журнал. 19 часһаа ... ойрын һонин». 19 час 20 ... таһаа «Шинии город» гэһэ... жуулга. 19 час 50 ми... «Хүдөөтэй галханууд» гэһэ... левизионно журнал. 21 ... һүниин хоёр час 15 минут... тэр Москваһаа дамжуулга.

САГАЙ УЛАР...

Улаан-Үдын авиаметст... мэдээсэһэнэй ёһоор, ну... республика доторнай бага ... үүлэтэйшэг байха, Байгал... рай аймагуудта саһа, бор... жо болохо. Бусад нютагууд... роо орохогүй. Зүүн зүгһө... лаханаар һалхилха. Хойто ... гуудта 10—15, бусад нютаг... 16—21, Улаан-Үдэдэ һү... 0, үдэрынь 19—21 град... лаан байха.

Редактор

Ц. Ц. ЦИБУД...

Манай адрес, телефону...

г. УЛАН-УДЭ. ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—5... приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редактора ... 62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—6... отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—6... 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленност... строительства—61-35, советского строительства и быта—6... культуры и школ—60-21, писем и рабсельkоров—67-81, ... формации—34-05, общественная приёмная—56-62, маши... бюро—57-63, фотолаборатория—33-61

Гор Улан Удэ типография Управления по печате при С... зете Министров БурАССР

Н-01897. Зак. № 924.